

**Diagnoza obszaru
zdegradowanego
i rewitalizowanego**

**diagnoza
obszaru**

**Gminny Program
Rewitalizacji
dla obszaru Gminy
Brzeszcze**

**program
rewitalizacji**

**czerwiec 2016
aktualizacja
lipiec 2016**

Wykonawca
Kreatus sp. z o.o.
ul. 11 Listopada 60-62
43-300 Bielsko - Biała
www.kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
2. Ogólna charakterystyka Gminy Brzeszcze	5
3. Metodyka diagnozy	19
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Brzeszcze	23
5. Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego na terenie Gminy Brzeszcze	36
ANEKS – KOREKTA DELIMITACJI OBSZARU REWITALIZOWANEGO	53

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. (Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹, Dz.U. z 2015 r. poz. 1777).

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1) wszyscy mieszkańcy gminy, w tym obszar rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i товариства будownництва сольного;

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

6) organy władzy publicznej;

7) inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Rewitalizacja staje się kluczowym procesem rozwoju gmin, przeciwdziałając negatywnym zjawiskom oraz stymulując pozytywne zmiany społeczne i gospodarcze. Służy m.in. zwalczaniu różnych niekorzystnych procesów np. pogłębiania się ubóstwa, bezrobocia, migracji i innych problemów społecznych, dotyczących wytypowanych części gminy, w powiązaniu z poprawą warunków do rozwoju gospodarczego (np. nowe miejsca pracy), rozwoju infrastruktury publicznej (np. sieci komunikacji publicznej, dróg i parkingów itp.) oraz poprawy stanu środowiska (np. zwalczanie tzw. niskiej emisji, likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci itp.). Aktualnie rewitalizacja priorytetowo traktuje obszary z dominującą funkcją mieszkaniową, dla których powinny zostać zaplanowane zarówno działania prowadzące do zmian w infrastrukturze, jak też działania wpływające na zmiany społeczne. Dynamizacja przeobrażeń infrastrukturalnych w miastach i pozostałych gminach oraz odejście od projektów typowo inwestycyjnych na rzecz wspólnych działań z mieszkańcami i dla mieszkańców – to tylko niektóre aspekty nowego spojrzenia na rewitalizację.

Zgodnie z przepisami prawa, rewitalizacją można objąć obszar do 20% powierzchni gminy, zamieszkiwany przez co najwyżej 30% ludności gminy. Działania rewitalizacyjne należy wdrażać na podstawie gminnego programu rewitalizacji, poprzez interesariuszy rewitalizacji. W procesie rewitalizacji istotny jest dialog z lokalną społecznością i wszystkimi innymi grupami, które są w niego włączone. Szczególnie istotne dla skutecznej rewitalizacji jest stworzenie atmosfery sprzyjającej dobrej współpracy na terenie gminy. Ważne jest określenie potrzeb i oczekiwań wobec zmian rewitalizacyjnych, a także problemów i sposobów ich rozwiązania, w które cała społeczność lokalna powinna się zaangażować.

Przyczyny i skutki procesu rewitalizacji wykraczają poza obszar bezpośredniego prowadzenia działań i mają szerszy kontekst społeczny i terytorialny. Rewitalizacja to zadanie bardzo ważne dla całej społeczności lokalnej, a przede wszystkim dla mieszkańców tych terenów gminy, gdzie występuje najwięcej problemów społecznych, gospodarczych czy środowiskowych. Przygotowanie programu rewitalizacji jest również niezwykle istotne z punktu widzenia aplikowania przez gminę o środki unijne.

Dobrze prowadzona rewitalizacja powinna kłaść nacisk na kompleksowe, zintegrowane podejście do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów lokalnych. Podejmowana interwencja musi być wieloaspektową odpowiedzią na lokalnie występujący kryzys. Ma stanowić zespół działań zmierzających do pełnego przywrócenia do życia konkretnego obszaru. Jednym z celów interwencji jest pomoc w zakresie odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze konsumpcji, kultury i rekreacji.

Aktualne podejście do rewitalizacji wyraźnie akcentuje potrzebę uwzględnienia w tym działaniu skoordynowanych, zintegrowanych przedsięwzięć w różnej skali i o różnym zakresie, realizujących szerszą wizję odnowy gminy oraz wspierających powiązania przestrzenne skorelowane z szerszym otoczeniem. Odchodzi się zatem w rewitalizacji od różnorodnych, punktowych, oderwanych od siebie działań, skupionych głównie na zmianach w obszarze infrastruktury. Obecnie rewitalizacja to nie tylko przebudowa lub adaptacja budynków, ale przede wszystkim rozwiązywanie problemów społecznych, poprawa warunków mieszkaniowych, poprawa estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni publicznych, jak również zwiększanie atrakcyjności gospodarczej.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Brzeszcze

Gmina Brzeszcze administracyjnie należy do Województwa Małopolskiego i Powiatu Oświęcimskiego. Brzeszcze to gmina położona w obszarze Małopolski Zachodniej, na granicy Województwa Małopolskiego i Śląskiego. To zarazem najdalej wysunięta na zachód gmina Małopolski. Kraków – stolica województwa – oddalony jest od gminy o 65 km.

Gmina Brzeszcze leży pomiędzy dwiema rzekami, które wyznaczają jej granice - Sołą od wschodu oraz Wisłą od zachodu, na terenie Kotliny Oświęcimskiej. Graniczy z gminami Oświęcim i Kęty wchodzącymi w skład Województwa Małopolskiego oraz Wilamowice i Miedźna należącymi do Województwa Śląskiego. Pod względem geologicznym jest to Górnośląskie Zagłębie Węglowe. Rzeźba terenu jest jednolita, równinna.

Gmina Brzeszcze to gmina miejsko-wiejska. Obszar gminy zajmuje 46,13 km², w tym: Miasto Brzeszcze - 19,17 km² oraz sołectwa: Jawiszowice – 15,29 km², Przecieszyn – 3,25 km², Skidziń – 4,01 km², Wilczkowice -1,25 km², Zasole – 3,16 km².

Gmina stanowi 11,2% powierzchni powiatu. Jest ona jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego, należących do Powiatu Oświęcimskiego, w tym jedną z czterech gmin miejsko-wiejskich w powiecie. Gminę zamieszkuje 21538 osób, co stanowi ok. 14 % ludności zamieszkującej powiat. Siedzibą gminy jest miasto Brzeszcze.

DEMOGRAFIA

W Gminie Brzeszcze zamieszkuje 21 538 mieszkańców, z czego 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców spadła o 0,5%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców Województwa Małopolskiego oraz mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy Gminy Brzeszcze w 2014 r. zawarli 126 małżeństw tj. 5,8 małżeństw na 1000 mieszkańców. Znacznie niższy wskaźnik odnotowano dla Województwa Małopolskiego oraz dla całej Polski. W 2014 r. odnotowano 1,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Około 27% mieszkańców Gminy Brzeszcze jest stanu wolnego, około 60% żyje w małżeństwie, około 3,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9% to wdowy i wdowcy.

Gmina Brzeszcze odnotowała dodatni przyrost naturalny, który wynosi 5. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 0,2 na 1000 mieszkańców gminy. W 2014 r. w gminie urodziło się 233 dzieci, w tym 45,9% dziewczynek i 54,1% chłopców. Na 1000 ludności przypadają 52 zgony. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla Województwa Małopolskiego, jak również od wartości średniej dla kraju. W 2013 r. przyczyną 49,1% zgonów w Gminie Brzeszcze były choroby układu krążenia, 28,4% zgonów spowodowanych było nowotworami, a 4,6% chorobami układu oddechowego.

W 2014 r. zarejestrowano 207 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 306 wymeldowań. Wynika z tego, że saldo migracji wewnętrznych dla Gminy Brzeszcze wynosi -99. W 2014 r. z zagranicy zameldowało się 6 osób, dodatkowo zostało zarejestrowanych 10 wymeldowań za granicę. Daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -4.

Tabela 1. Populacja Gminy Brzeszcze w latach 2005 – 2015

Rok	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	% kobiet w populacji gminy
2015	11049	10489	51,3
2014	11065	10522	51,3
2013	11122	10588	51,2
2012	11089	10586	51,2
2011	11096	10610	51,1
2010	10986	10437	51,3
2009	10988	10455	51,2
2008	11001	10513	51,1
2007	10973	10510	51,1
2006	10999	10540	51,1
2005	11033	10551	51,1

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

Gminę zamieszkuje 3 760 osób w wieku przedprodukcyjnym (<18 lat), liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 13.817 osób [kobiety (18 - 59 lat), mężczyźni (18 - 64 lata)], zaś w wieku poprodukcyjnym – 4.010 osób.

Tabela 2. Struktura wieku mieszkańców Gminy Brzeszcze

Wiek	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
0-4	542	507
5-9	524	551
10-14	472	507
15-19	535	558
20-24	695	749
25-29	848	893
30-34	878	951
35-39	784	834
40-44	657	646
45-49	660	666
50-54	886	823
55-59	944	935
60-64	693	664
65-69	526	386
70-74	438	327
75-79	454	276
80-84	333	161
85+	195	88

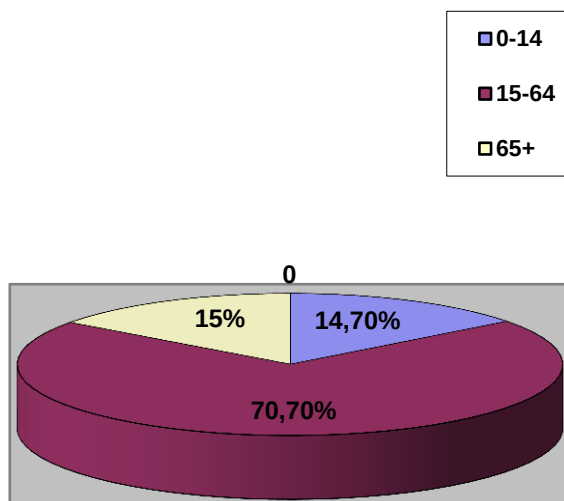
Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

Tabela 3. Struktura mieszkańców Gminy Brzeszcze

	% kobiet	% mężczyzn
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	16,7	18,2
Osoby w wieku produkcyjnym	58,5	64,0
Osoby w wieku poprodukcyjnym	24,9	12,0

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Brzeszcze według wieku

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

RYNEK PRACY

W Gminie Brzeszcze na 1000 mieszkańców pracuje 203 osób. Spośród wszystkich pracujących 50,3% to kobiety, a 49,7% - mężczyźni. Bezrobocie w Gminie Brzeszcze w 2014 r. wynosiło 7,7% (10,6% wśród kobiet i 5,3% wśród mężczyzn).

Część aktywnych zawodowo mieszkańców tj. 3282 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, zaś 4 497 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy Brzeszcze. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 1215.

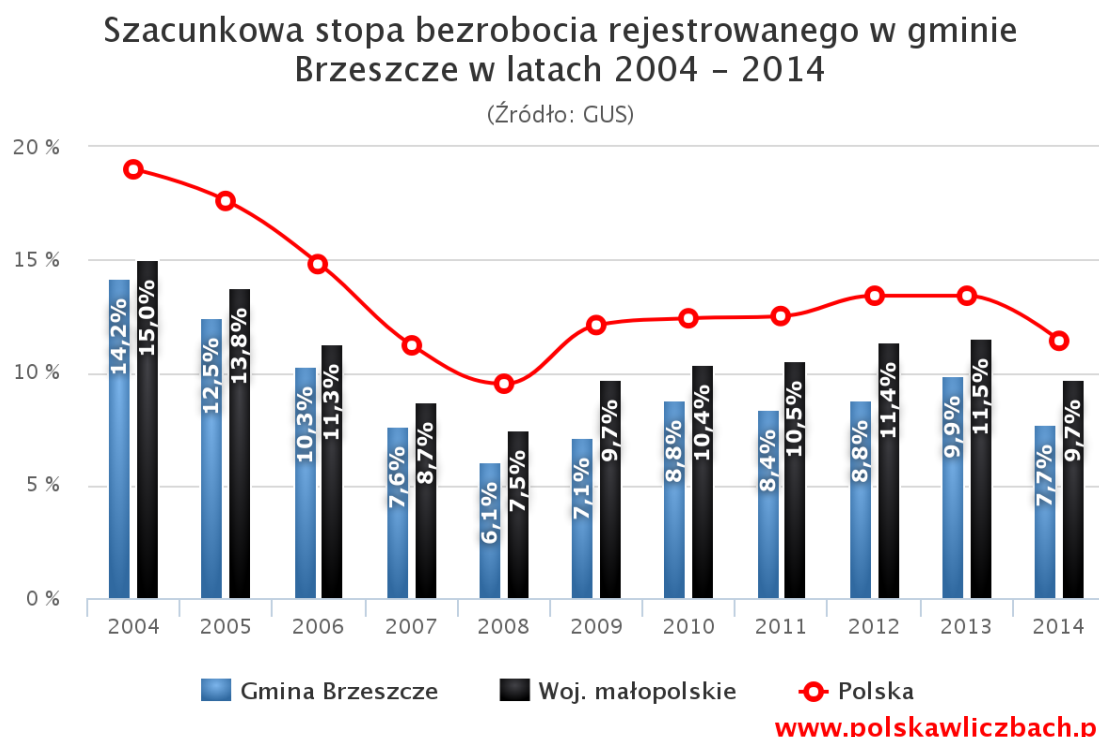
17,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Brzeszcze pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 37,6% w przemyśle i budownictwie, a 16,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), a 1,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W 2014 r. liczba pracujących na 1000 ludności wyniosła 203 (bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych

oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności).

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego wyrażona jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji) w 2014 r. wynosiła 7,7 %.

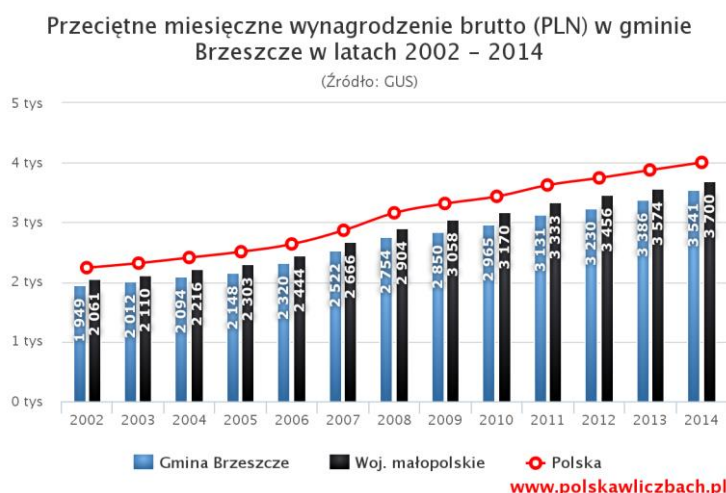
Wykres 2. Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Brzeszcze w latach 2004-2014

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Brzeszcze wynosi 3 541,48 zł, co odpowiada 88,40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce i jest niższe od średniej województwa o 4,3 %. Kształtowanie się wysokości wynagrodzenia mieszkańców Gminy Brzeszcze w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w Województwie Małopolskim oraz do średniej krajowej przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Brzeszcze

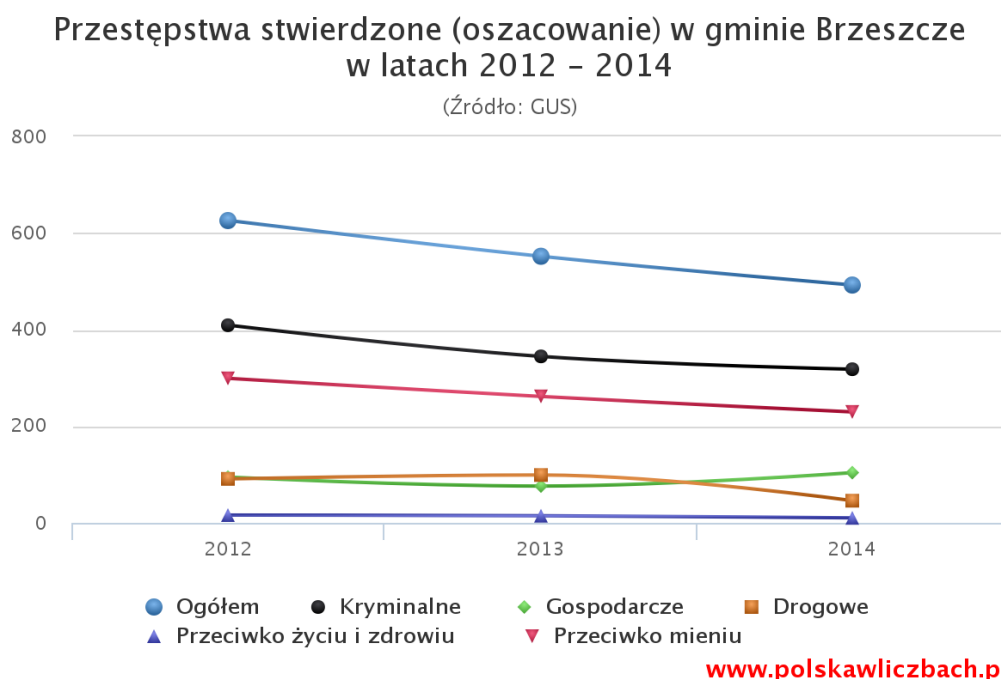

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI

W 2014 r. szacunkowo na terenie gminy zostało popełnionych 492 przestępstw, co daje wskaźnik 22,81 na 1000 mieszkańców (Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki przestępstw jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców Powiatu Oświęcimskiego oraz mieszkańców Gminy Brzeszcze). Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w 2014 roku wynosił 77 %.

Wykres 4. Przestępstwa w Gminie Brzeszcze

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

FINANSE PUBLICZNE

Wydatki z budżetu Gminy Brzeszcze wyniosły w 2014 r. 52,0 mln złotych, co daje kwotę równą 2,4 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. To oznacza spadek wydatków o 1,1% w porównaniu do 2013 r. Około 42.7%, czyli największa część budżetu Gminy Brzeszcze, została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Spora część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 - Pomoc społeczna (13.4%) oraz na Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (13.2%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 8,0% wydatków ogółem, czyli 4,2 mln złotych.

Suma dochodów do budżetu Gminy Brzeszcze w 2014 roku wyniosła 57,1 mln złotych. W przeliczeniu na jednego mieszkańca daje to kwotę równą 2,6 tys. złotych i oznacza wzrost dochodów o 8,6% w porównaniu do 2013 r. Największą część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (52.7%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 758 - Różne rozliczenia (22.3%) oraz z Działu 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7.8%). W budżecie Gminy Brzeszcze wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 872 złote na mieszkańca (33,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 7,3 złotych na mieszkańca (0,3%).

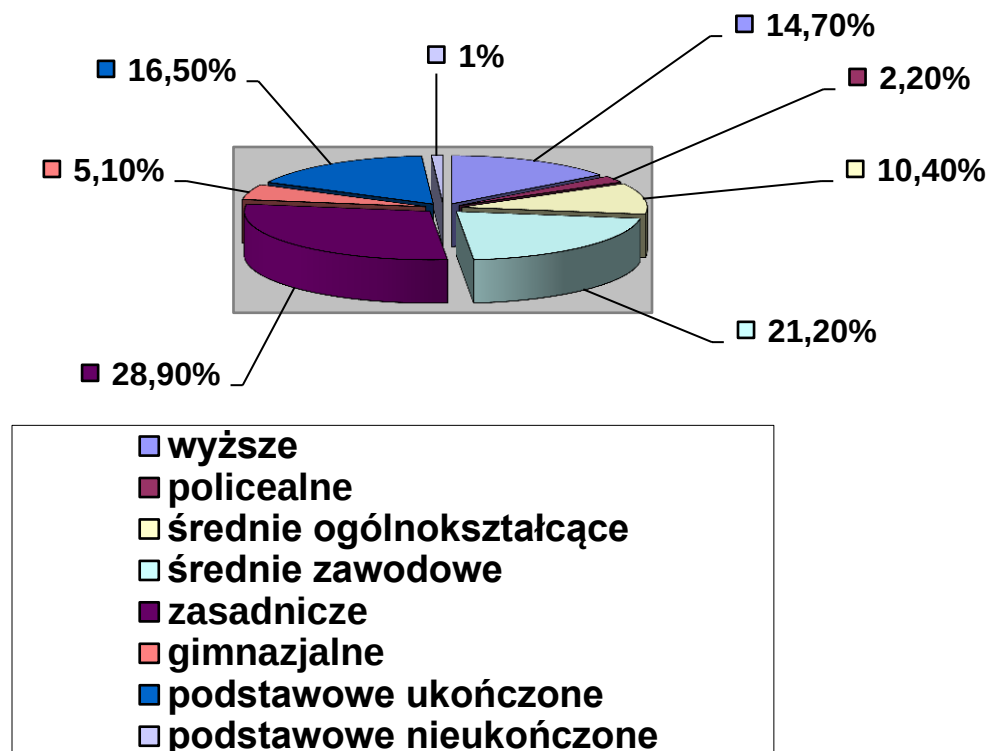
EDUKACJA

Około 4900 mieszkańców Gminy Brzeszcze (tj. 17,4%) jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata), (w tym 2401 kobiet i 2502 mężczyzn). W przedziale wiekowym 3-6 lat (wychowanie przedszkolne) jest 18,7% wśród dziewczynek i 16,0% wśród chłopców. Na 1000 dzieci w wieku przedszkolnym 866 dzieci uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,91 dzieci. W grupie wiekowej 3-24 lata, na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 25,0% ludności (24,0% dziewczynek i 26,1% chłopców). Średnio 20 uczniów przypada na 1 oddział w szkołach podstawowych. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 95,17.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku około 14,7% ludności gminy posiada wykształcenie wyższe, 2,2% wykształcenie policealne, 10,4% średnie ogólnokształcące, a 21,2% - średnie zawodowe. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 28,9% mieszkańców gminy, gimnazjalne - 5,1% mieszkańców, 16,5% mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe, zaś 1,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Mieszkańcy Gminy Brzeszcze mają poziom wykształcenia zbliżony do całego Województwa Małopolskiego. Około 22% kobiet mieszkających Gminą Brzeszcze ma wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz średnie zawodowe (19,8%). Mężczyźni najczęściej posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe (36,4%) oraz średnie zawodowe (22,7%).

Wykres 5. Struktura wykształcenia mieszkańców Gminy Brzeszcze

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl> na podstawie danych GUS

TURYSTYKA

Gmina leży w Kotlinie Oświęcimskiej między rzeką Sołą a Wisłą. Charakterystyczną cechą krajobrazu jest łagodnie pofałdowana dolina z licznymi stawami. Na obszarze gminy znajduje się 39 stawów oraz zalewiska utworzone na terenach poeksploatacyjnych oraz w wyrobiskach żwiru nad Sołą. Zbiorniki wodne są skoncentrowane w północno-zachodniej części gminy, gdzie występuje kompleks stawów Nazieleńce (o łącznej powierzchni ok. 150 ha) ze stawami Granicznik, Bagiennik Duży, Rudak, Stanisław i oraz w części południowo-zachodniej (m.in. Tesznowiec, Komorowiec, Jaźnik Duży). Zbiorniki wodne które powstały w wypełnionych wodą gruntową wyrobiskach po eksploatacji żwirów w dolinie Soły są zarybiane i przeznaczone dla rekreacji wędkarskiej. Prócz rzeki Soły i Wisły, przez teren gminy przepływa Młynówka. Teren ten zasilają stawy rybne oraz lewobrzeżny dopływ Soły – potok Różany.

Większość terenów Gminy Brzeszcze ma charakter rolniczy, jedynie niewielka część to zabudowa oraz tereny przemysłowe. Lesistość gminy wynosi zaledwie 12,1%. Dla Polski wskaźnik ten równa się 29,4%. Dominuje las świeży i wilgotny. Tereny lesiste porastają m.in. buk, modrzew, brzoza czy olsza czarna i jawor.

Pozostały obszar objęty zmianą przekształcony jest przez działalność ludzi związaną z górnictwem i przemysłem, gdyż Brzeszcze położone są w Górnśląskim Zagłębiu Węglowym. Lasy na terenie gminy administrowane są przez Nadleśnictwo Andrychów.

Zdecydowana większość lasów na terenie gminy należy do II strefy uszkodzeń przemysłowych, a ich stan jest zagrożony przez deformacje terenu wynikające z działalności górniczej. Teren gminy bogaty jest w trzy obszary Natura 2000:

- Dolina Dolnej Soły,
- Dolna Soła,
- Stawy w Brzeszczach.

W Gminie Brzeszcze nie występują inne tereny chronione ani pomniki przyrody. Jednak w okolicy doliny rzeki Soły i Wisły można spotkać wiele cennych i rzadkich ptaków (sześć z nich to gatunki silnie zagrożone, są one wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt: bąk, bączek, zielonka, podróżniczek, rybitwa białowąsa, kaczka podgorzańska) oraz sporo gatunków roślin bagiennych, szuwarowych i wodnych (np. siedmiopalecznik błotny, przetacznik błotny, żabiściek pływający). Naturalne bogactwa gminy można wykorzystywać do uprawiania kajakarstwa. Spływy organizowane są na rzece Sole.

Przez teren Gminy Brzeszcze przebiegają trasy turystyczne m.in.:

- Trasa nr 1 „Kościoły i kaplice” (19,5 km; przebieg: Brzeszcze – Przecieszyn – Skidziń – Zasole – Jawiszowice);
- Trasa nr 2 „Krzyże i kapliczki przydrożne” (50 km; przebieg: Jawiszowice – Zasole – Przecieszyn – Skidziń – Wilczkowice – Brzeszcze);
- Trasa nr 3 „Architektura drewniana” (33 km; przebieg: Zasole – Przecieszyn – Skidziń – Wilczkowice – Brzeszcze – Jawiszowice);
- Trasa nr 4 „Architektura murowana” (34 km; przebieg: Brzeszcze – Jawiszowice – Zasole – Skidziń);
- Trasa nr 5 „Pomniki, miejsca pamięci, tablice pamiątkowe” (20 km; przebieg: Zasole – Przecieszyn – Jawiszowice – Brzeszcze);
- Trasa nr 6 „Osobliwości przyrodnicze” (25 km; przebieg: Przecieszyn – Zasole – Jawiszowice – Brzeszcze).

Do zabytków historycznych gminy można zaliczyć:

- Kościół św. Urbana wzniesiony w XIV w. (Brzeszcze);
- Drewniany kościół św. Marcina wzniesiony w XVII w. (Jawiszowice);
- Budyrevolte w Folwarku Budy - Wirtschaftshof Budy, podobóz KL Auschwitz (Brzeszcze);
- KL A uschwitz-Birkenau – podobóz Jawischowitz.(Jawiszowice).

Do najcenniejszych zabytków ruchomych w gminie należą:

- Wyposażenie kościoła parafialnego w Brzeszczach z ołtarzem głównym z 1892 r., autorstwa krakowskiego snycerza Kazimierza Chodzińskiego oraz para barokowych ołtarzy bocznych sprowadzonych w 1892 r. z Kościoła Mariackiego w Krakowie;
- Kapliczka św. Anny Samotrzcę w Brzeszczach, ul. Nazieleńce, z datą 1619 (przekształcona w 1844 r.);
- Kapliczka z Grupą Ukrzyżowania z 1812 r., w Brzeszczach przy ul. Piastowskiej (Brzeszcze);
- Krzyż przydrożny z 1816 r. (Brzeszcze).

- Pomnik Grunwaldzki – powstały w 1910.r, zniszczony i postawiony na nowo w 1945 r. (Brzeszcze);
- Kompleksowe zabytkowe wyposażenie kościoła p.w. św. Marcina w Jawiszowicach;
- Wyposażenie czterech kaplic wokół kościoła p.w. św. Marcina w Jawiszowicach;
- Belka z inskrypcją z 1869 r., pochodząca ze starego drewnianego domu stojącego niegdyś na tej posesji, zachowana w stodole przy domu w Jawiszowicach, ul. Biała 7;
- Średniowieczna rzeźba Pieta (w prezbiterium) oraz obraz z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem (w kaplicy dolnej) w kościele p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Jawiszowicach;
- Kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena z 1779 we wsi Skidziń.

KULTURA I SPORT

Do instytucji odpowiedzialnych za rozwój kultury i sztuki w Gminie Brzeszcze zalicza się:

- Ośrodek Kultury w Brzeszczach,
- Biblioteka Publiczna wraz z filiami w Brzeszczach, Brzeszczach-Borze, Jawiszowicach, Przecieszynie, Skidzinu, Wilczkowicach, Zasolu,
- Dom Ludowy w Borze,
- Dom Ludowy w Przecieszynie,
- Dom Ludowy w Skidzinu,
- Dom Ludowy w Wilczkowicach,
- Świetlicę w Jawiszowicach,
- Świetlicę na Os. Szymanowskiego,
- Świetlicę na Os. Paderewskiego,
- Świetlicę w Zasolu,
- Kino „Wisła” w Brzeszczach.

W Gminie działa 6 bibliotek (stan na 2014 r.).

W 2014 r. Gmina zorganizowała 376 imprez, wzięło w nich udział łącznie 25874 osób. Ośrodek Kultury w Brzeszczach jest organizatorem imprez i zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych. Jest również wydawcą „Odgłosów Brzeszcz” i „Informatora Kulturalnego”. Do swojej dyspozycji posiada salę kinowo-widowiskową, szkoleniową, sale taneczne w domach ludowych oraz hall wystawowy. Przy Ośrodku Kultury w Brzeszczach działa wiele zespołów i grup zainteresowań, w tym m.in. Iskierki – Dziecięcy zespół pieśni i tańca, Szalone Małolaty – Zespół tańca współczesnego a także zespoły folklorystyczne:

- Borowianki,
- Brzeszczanki,
- Jawiszowianki,
- Paświszczanie i Kapela Zasole,
- Przecieszynianki,
- Skidzinianie,
- Tęcza,
- Wilczkowianki.

Ponadto przy Ośrodku Kultury w Brzeszczach działają: Pracownia Ceramiczna, Uniwersytet Każdego Wieku, Klub Nieprofesjonalny Twórczości Literackiej „Pióromani”, Biker Team Brzeszcze oraz Ognisko Muzyczne „Metrum”.

Tabela 4. Charakterystyka imprez w Gminie Brzeszcze

Imprezy organizowane przez jednostkę i uczestnicy			
Imprezy			
Ogółem	szt.	376	B
Wystawy	szt.	14	B
występy zespołów amatorskich	szt.	6	B
występy artystów i zespołów zawodowych	szt.	1	B
Dyskoteki	szt.	4	B
prelekcje, spotkania, wykłady	szt.	218	B
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	szt.	57	B
Konkursy	szt.	21	B
Inne	szt.	55	B
uczestnicy imprez			
Ogółem	osoba	25874	B
Wystawy	osoba	280	B
występy zespołów amatorskich	osoba	1650	B
występy artystów i zespołów zawodowych	osoba	1000	B
Dyskoteki	osoba	279	B
prelekcje, spotkania, wykłady	osoba	4982	B
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	osoba	2517	B
Konkursy	osoba	1948	B
Inne	osoba	13218	B

źródło: swaid.stat.gov.pl

Przedstawiciele organizacji pozarządowych na terenie Gminy Brzeszcze działają w niżej wymienionych obszarach:

a) przyroda i ekologia:

- Stowarzyszenie Ekologiczne Gminy Brzeszcze „BIOS”
- Koło Łowieckie – RYŚ
- Koło Łowieckie „ŻBIK”
- Polski Związek Hodowców Gołębia Poczтового Oddział Brzeszcze
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach Koło Pszczelarzy w Jawiszowicach
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach Koło Pszczelarzy w Brzeszczach
- Polski Związek Wędkarski Koło Nr 121 Brzeszcze.

b) kultura i edukacja:

- Stowarzyszenie Grupa Teatralna „Czwarta Ściana”
- Stowarzyszenie na Rzecz Gminy Brzeszcze „BRZOST”

- Stowarzyszenie „OBIEKTYW”
- Stowarzyszenie LINQUA
- Towarzystwo Kultury Alternatywnej „KURNIK”
- Towarzystwo Kultury Teatralnej.

c) sfera społeczna:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Jawiszowic
- Forum Bezpartyjnych – BRZESZCZOT
- Związek Harcerstwa Polskiego-Harcerski Krąg Seniorów w Jawiszowicach przy związku drużyn w Brzeszczach
- Klub Seniora Jawiszowice
- Stowarzyszenie POKOLENIA – Koło Brzeszcze
- Klub Seniora os. Szymanowskiego w Brzeszczach
- Polski Związek Emerytów i Rencistów w Brzeszczach
- ZHP Związek Drużyn im. Szarych Szeregów w Brzeszczach
- Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarności Finansowej
- Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio Koło nr 6 w Jawiszowicach
- Fundacja im. Brata Alberta – Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Klub Honorowych Dawców Krwi im. M. Bobrzeckiej
- Stowarzyszenie Trzeźwości i Integracji Społecznej
- Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „OLIMP”
- Fundacja Pomocy Społecznej w Brzeszczach
- Miejsko Gminne Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Stowarzyszenie Amazonek w Brzeszczach.

d) organizacje przyparafialne:

- Domowy Kościół przy parafii Matki Bożej Bolesnej
- Chór Canticum Novum
- Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio Koło nr 6 w Jawiszowicach.

Pielęgowaniem lokalnego folkloru oraz działalnością kulturalną zajmują się aktywnie działające na terenie gminy Koła Gospodyń.

Ośrodek Kultury w Brzeszczach rozwija również działalność sportową. Do jego zadań należy: popularyzacja walorów rekreacji ruchowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych, zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych, utrzymanie i udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej, rozwijanie usług zakresie rekreacji ruchowej, prowadzenie wypożyczalni sprzętu sportowo-rekreacyjnego i turystycznego, organizowanie nauki pływania. Ośrodek Kultury w Brzeszczach dysponuje w celach rekreacyjnych basenem kąpielowym „Pod Platanem”, grotą solną, siłownią, solarium, halą sportową oraz ścianką wspinaczkową. Działalność sportową wspierają również kluby, takie jak: KS „Górnik” Brzeszcze, szkoła sportów walki Jikishin Dojo, OYAMA KARATE Brzeszcze, Uczniowski Klub Sportowy Gminy Brzeszcze.

Ważną dla Gminy cykliczną imprezą sportową jest Bieg Brzeszcze. Popularna jest również inna masowa impreza - Gminny Rodzinny Rajd Rowerowy, którego współorganizatorem jest m.in. właśnie Ośrodek Kultury w Brzeszczach.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Jednym z celów strategicznych ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Brzeszcze na lata 2015 – 2024 jest ochrona środowiska, wiążąca się także ze zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych. W tym celu działania będą ukierunkowane na:

- rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej,
- poprawę efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie tych prac w obiektach mieszkalnych, zakładach przemysłowych i usługowych m.in. poprzez termomodernizację oraz wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł energii.
- opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej ,
- edukację obywatelską w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie i promocję postaw proekologicznych oraz budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy,
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej i i deszczowej,
- rekultywację terenów poprzemysłowych, składowisk odpadów pogórnictwa, terenów zapadliskowych, terenów po wyrobisku żwiru na terenie Gminy Brzeszcze,
- rozwój optymalnego systemu gospodarowania odpadami, opartego na selektywnej zbiórce odpadów.

W Brzeszczach znajduje się Zakład Oczyszczania Ścieków Agencji Komunalnej Sp. z o.o. Prowadzi on eksploatację należącej do Gminy Brzeszcze mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej przy ul. Św. Wojciecha 89. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki sanitarne z sieci kanalizacyjnej rozbudowywanej przez Gminę Brzeszcze od lat dziewięćdziesiątych XX w.

W Brzeszczach swoją siedzibę ma również Zakład Gospodarki Odpadami. Agencja Komunalna Sp. z o.o. administruje Gminnym Składowiskiem Odpadów i zajmuje się składowaniem i zagospodarowaniem odpadów stałych.

PODMIOTY GOSPODARCZE I OTOCZENIE BIZNESU

Liczba podmiotów gospodarczych działających w 2014 r. w Gminie Brzeszcze wynosiła 1994. To o 14 podmiotów mniej niż w 2013 r. Przedsiębiorstwa z sektora prywatnego zdecydowanie przeważały, gdyż stanowiły 96,8% wszystkich podmiotów. Ponad ¾ ogólnej liczby podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Największy pracodawca w Gminie Brzeszcze to Zakład Górniczy Brzeszcze - Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. to największe przedsiębiorstwo w gminie. Aktualnie daje też pracę największej liczbie osób w porównaniu do innych przedsiębiorstw, zatrudnia bowiem ok. 2 tysiące pracowników. Obszar górniczy w większości zlokalizowany jest na terenie miasta Brzeszcze oraz sołectw: Jawiszowice, Skidziń, Przecieszyn i Wilczkowice. W ostatnich latach zaobserwować można postępujący spadek znaczenia górnictwa w Polsce, a wraz z nim postępującą restrukturyzację tego sektora. Skutkuje to m.in. spadkiem zatrudnienia.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w Gminie Brzeszcze w 2014 roku

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	1994 B
sektor publiczny – ogółem	-	63 B
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	-	31 B
sektor publiczny - spółki handlowe	-	4 B
sektor prywatny – ogółem	-	1930 B
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	1501 B
sektor prywatny - spółki handlowe	-	69 B
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	2 B
sektor prywatny - spółdzielnie	-	6 B
sektor prywatny – fundacje	-	2 B
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	45 B

źródło: swaid.stat.gov.pl

Tabela 6. Podmioty gospodarcze wg rodzajów działalności w 2014 roku

Ogółem	-	1994 B
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	14 G
przemysł i budownictwo	-	386 G
pozostała działalność	-	1594 G

źródło: swaid.stat.gov.pl/

Tabela 7. Podmioty gospodarcze - charakterystyka

Podmioty – wskaźniki		
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	-	924 B
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	-	58 G
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	-	62 G
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	-	92 B
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	-	144,3 B
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	-	70 B
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	10,9 B
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	-	2,18 B
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	-	22 B
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	-	90 G

źródło: swaid.stat.gov.pl/

Subregion Małopolska Zachodnia ma charakter uprzemysłowiony, dotyczy to w szczególności obszaru Gminy Brzeszcze. Choć inne gminy subregionu mogą się wykazać dywersyfikacją gospodarek w oparciu o np. walory turystyczne, gospodarka Gminy Brzeszcze nadal w bardzo dużej mierze opiera się na przemyśle wydobywczym (KWK „Brzeszcze”, żwirownia w Przecieszynie).

Widoczny jest brak terenów inwestycyjnych w gminie, w szczególności scalonych obszarowo i funkcjonalnie, uzbrojonych i z dobrym dojazdem. Utrudnia to pozyskiwanie inwestorów i hamuje rozwój przedsiębiorczości. W gminie niewiele jest nowych inwestycji przemysłowych bądź usługowych, dominują za to inwestycje handlowe wielkopowierzchniowe. Mało jest też drobnej wytwórczości, co powoduje, że rynek pracy jest słaby. W subregionie Małopolska Zachodnia efektywnym instrumentem pobudzania inwestycji, wzrostu zatrudnienia i przedsiębiorczości w gminie jest tworzenie stref aktywności gospodarczej.

W związku z powyższym planowane jest utworzenie nowych i rozbudowa istniejących stref aktywności gospodarczej (w tym kompleksowe uzbrojenie, dozbrojenie terenów inwestycyjnych – także działających w formule parków przemysłowych, w tym m.in. tworzenia na ich terenie wewnętrznych układów komunikacyjnych oraz wyposażenia w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę, budynki i budowle (budynki i budowle wyłącznie w ograniczonym zakresie). Działanie to jest zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, która wskazuje, iż do kluczowych działań wspieranych w Małopolsce Zachodniej będzie należał rozwój potencjału gospodarczego poprzez m.in. tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej, rewitalizację obszarów zdegradowanych, w tym terenów poprzemysłowych.

W Gminie Brzeszcze w 2014 r. działało 9 supermarketów. Na jej terenie funkcjonuje również jedno targowisko o powierzchni 1958 metrów kwadratowych.

3. Metodyka diagnozy

Diagnoza obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego w Gminie Brzeszcze przeprowadzona została w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dziennik Ustaw. Rok: 2015. Pozycja: 1777). Celem diagnozy było ustalenie, które części Gminy Brzeszcze powinny zostać zakwalifikowane jako obszary zdegradowane, w stanie kryzysowym, jak również wytypowanie obszarów do rewitalizacji. Stan kryzysowy obszaru oznacza, że na określonym terenie występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) w powiązaniu z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy, za obszar rewitalizowany w diagnozie uznano część obszaru zdegradowanego, cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (przede wszystkim społecznych, z uwzględnieniem pozostałych problemów: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych). Jest to obszar, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Zarówno obszar zdegradowany, jak też obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, przy czym obszar rewitalizowany może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego jako szczególnie istotne uwzględniono następujące czynniki:

1. Koncentracja negatywnych zjawisk mierzona liczbą wskaźników odnoszących się do zidentyfikowanych czynników ocenionych negatywnie (pod uwagę brano przede wszystkim zjawiska społeczne, a w dalszej kolejności problemy gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne itp.).
2. Znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego.

Diagnozę opracowywano w okresie od marca do czerwca 2016 roku, w podziale na dwa etapy:

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, za który uznano te obszary gminy gdzie występuje wysoka koncentracja problemów społecznych, takich jak np. uzależnienie od alkoholu, dożywianie, przestępczość, ubóstwo i innych problemów społecznych a także współwystępujących z nimi innych problemów: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych itp.
2. Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego, za który uznano te obszary gminy, gdzie koncentracja powyższych problemów jest najwyższa, przy założeniu że obszar rewitalizowany to nie więcej niż 20% powierzchni gminy, zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dziennik Ustaw. Rok: 2015. Pozycja: 1777) - w procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego analizowano w pierwszej kolejności czynniki (wskaźniki) społeczne w powiązaniu z innymi czynnikami tj. gospodarczymi, funkcjonalno-przestrzennymi, technicznymi i środowiskowymi, co przedstawiono w tabelach nr 8 i 9.

W procesie diagnozy wykorzystano następujące źródła danych:

1. Dane ilościowe i dane jakościowe uzyskane od służb samorządowych Gminy Brzeszcze, jak również zaczerpnięte z ogólnodostępnych źródeł.
2. Wnioski ze spacerów badawczych oraz inwentaryzacji tkanki miejskiej.
3. Wyniki ankiet uzyskanych od lokalnych liderów opinii oraz od mieszkańców.
4. Wnioski ze spotkań z samorządowcami i innymi liderami opinii oraz innymi interesariuszami procesów rewitalizacji.

W ujęciu przestrzennym analizę prowadzono na dwóch poziomach.

Na poziomie pierwszym dokonano agregacji uzyskanych danych, przyjmując podział gminy na miasto Brzeszcze i pięć sołectw: Jawiszowice, Skidziń, Wilczkowice, Zasole i Przecieszyn. Następnie dzięki analizie ilościowej i jakościowej zebranych danych wyłoniono obszary, na których dochodzi do kumulacji problemów społecznych, jak również innych powiązanych z nimi problemów tj. gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. W wyniku tych analiz zdefiniowano obszar zdegradowany.

Tabela 8. Wykaz czynników (wskaźników) analizowanych pod kątem wyznaczenia obszaru zdegradowanego

CZYNNIKI SPOŁECZNE
1.Liczba osób pobierających zasiłek celowy - świadczenie pieniężne na zakup żywności w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2.Liczba osób korzystająca z pomocy w zakresie dożywiania - posiłek w przeliczeniu na 100 mieszkańców 3.Liczba przestępstw przeciwko mieniu w przeliczeniu na 100 mieszkańców 4.Liczba przestępstw przeciwko rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców 5.Liczba osób nieprzekraczających kwoty wolnej od podatku (PIT 37) w przeliczeniu na 100 mieszkańców gry losowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców 6.Poziom kapitału społecznego (zaangażowanie w sprawy lokalne, uczestnictwo w NGO, uczestnictwo w spotkaniach wiejskich) 7.Poziom alkoholizmu wśród mieszkańców 8.Poziom stresu związanego z utratą pracy bądź możliwością utraty pracy 9.Gry losowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców 10.Bary w przeliczeniu na 100 mieszkańców 11.Sklepy z alkoholem w przeliczeniu na 100 mieszkańców
CZYNNIKI GOSPODARCZE
1.Liczba pustostanów – lokale użytkowe 2.Wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu
CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE
1.Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej 2.Dostępność parkingów 3.Dostępność połączeń komunikacyjnych 4.Estetyka przestrzeni publicznej
CZYNNIKI TECHNICZNE
1.Poziom degradacji dróg 2.Kanalizacja sanitarna
CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE
1.Dzikie wysypiska śmieci w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2.Poziom tzw. niskiej emisji

Źródło: opracowanie własne

Na drugim poziomie diagnozy wykorzystano niższy poziom agregacji danych. Dążono do wyznaczenia tych obszarów, gdzie występuje najwyższa koncentracja analizowanych problemów. Z uwagi na fakt, iż nie cały obszar Gminy Brzeszcze jest podzielony na ulice, uznano, iż na tym etapie diagnozy optymalne będzie posłużenie się odpowiednio: jednostkami funkcjonalnymi lub okręgami wyborczymi. Przyjęto, że zwarty obszar rewitalizowany lub podobszary obszaru rewitalizowanego wyznaczone zostaną w Gminie Brzeszcze na poziomie jednostek funkcjonalnych lub okręgów wyborczych. W oparciu o pogłębianą analizę występujących na obszarze zdegradowanym problemów społecznych w powiązaniu z problemami gospodarczymi, środowiskowymi i przestrzennymi wyznaczono obszar rewitalizowany nieprzekraczający 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Tabela 9. Wykaz czynników (wskaźników) analizowanych pod kątem wyznaczenia obszaru rewitalizowanego

CZYNNIKI SPOŁECZNE
1.Liczba Niebieskich Kart w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2.Liczba osób pobierających zasiłek celowy - świadczenie pieniężne na zakup żywności w przeliczeniu na 100 mieszkańców 3.Liczba osób korzystających z pomocy w zakresie dożywiania - posiłek w przeliczeniu na 100 mieszkańców 4.Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców 5.Liczba osób pobierających zasiłek stały w przeliczeniu na 100 mieszkańców 6.Liczba przestępstw przeciwko mieniu w przeliczeniu na 100 mieszkańców 7.Liczba przestępstw przeciwko rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców 8.Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców 9.Liczba osób nieprzekraczających kwoty wolnej od podatku (PIT 37) w przeliczeniu na 100 mieszkańców 10.Gry losowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców 11.Lombardy w przeliczeniu na 100 mieszkańców 12.Bary w przeliczeniu na 100 mieszkańców 13.Sklepy z alkoholem w przeliczeniu na 100 mieszkańców 14.Poziom kapitału społecznego (zaangażowanie w sprawy lokalne, uczestnictwo w NGO, uczestnictwo w spotkaniach wiejskich)
CZYNNIKI GOSPODARCZE
1.Liczba osób znajdująca się w II progu podatkowym (PIT 36) w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2.Poziom przedsiębiorczości lokalnej 3.Wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu 4.Liczba pustostanów – lokale użytkowe
CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE
1.Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej 2.Poziom bezpieczeństwa w ruchu pieszych i rowerzystów 3.Poziom degradacji infrastruktury komunalnej 4.Dostępność połączeń komunikacyjnych 5.Estetyka przestrzeni publicznej 6.Dostępność parkingów
CZYNNIKI TECHNICZNE
1.Kanalizacja sanitarna 2.Poziom degradacji dróg
CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE
1.Dzikie wysypiska śmieci w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2.Poziom tzw. niskiej emisji 3.Poziom zagrożenia hałasem 4.Poziom degradacji środowiska

Źródło: opracowanie własne

Dla uzyskania skali porównawczej wszystkie czynniki analizowano w przeliczeniu na wskaźniki odnoszące się do 100 mieszkańców i/lub na 1 ha² powierzchni okręgu, porównując je następnie do przeciętnej wartości danego wskaźnika na poziomie gminy. W ocenie czynników zastosowano następujące miary:

- powyżej średniej w gminie,
- na poziomie średniej w gminie,
- poniżej średniej w gminie.

Dokonując oceny czynników (wskaźników) w tabelach analitycznych zarówno dla obszaru zdegradowanego jak i rewitalizacji zastosowano następujące oznaczenia:

- kolorem pomarańczowym oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które znajdują się na poziomie zbliżonym do wartości przeciętnej dla całego obszaru gminy,
- kolorem zielonym oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które kształtują się korzystniej niż przeciętna wartość w gminie,
- kolorem czerwonym oznaczono te wartości czynników (wskaźników), które niekorzystnie odchylają się od wartości przeciętnych dla gminy i wskazują zarazem na możliwość występowania stanu kryzysowego na danym obszarze.

Dodatkowo, w ocenie czynników (wskaźników) jakościowych w tabelach analitycznych oraz zastosowano następujące skróty:

- oznaczenie „P” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako porównywalne z przeciętnym poziomem występującym w gminie,
- oznaczenie „N” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako niższe od przeciętnego poziomu występującego w gminie,
- oznaczenie „W” dotyczy problemu, którego natężenie na danym obszarze uznano jako wyższe od przeciętnego poziomu występującego w gminie.

Interpretacja poziomu każdego ze wskaźników zamieszczonych w tabelach 10 – 21: wysokiego, przeciętnego lub niskiego - zależy od jego charakteru i jego wpływu na zjawiska kryzysowe w gminie, co oceniono indywidualnie przy pomocy odpowiednich oznaczeń kolorystycznych.

Na legendach do map użyte są ponadto skróty:

- OZ czyli obszar zdegradowany
- OR czyli obszar rewitalizowany.

Opracowana diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji będzie odnośnikiem dla tworzonego Gminnego Programu Rewitalizacji.

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Brzeszcze

Pierwszy etap diagnozy służył wyznaczeniu obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Brzeszcze poprzez zidentyfikowanie obszarów, na których występują problemy społeczne, w powiązaniu z problemami środowiskowymi oraz gospodarczymi, funkcjonalno-przestrzennymi i technicznymi. Występowanie zjawisk kryzysowych w głównie w sferze społecznych, jak również w innych sferach stanowi podstawę dla delimitacji obszarów zdegradowanych. Miejsca szczególnej koncentracji wyżej wymienionych zjawisk determinują z kolei potrzeby rewitalizacyjne, a tym samym są bazą dla delimitacji obszaru rewitalizowanego. To na tym obszarze konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i wycelowanych działań, które przyczynią się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, wpłyną korzystnie na poprawę jakości życia mieszkańców oraz – per saldo – staną się katalizatorem procesów rozwojowych w skali całej gminy.

W analizie służącej delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto podział gminy na miasto Brzeszcze i 5 sołectw: Jawiszowice, Skidziń, Wilczkowice, Zasole i Przecieszyn. Poniżej w tabelach nr XXXXX przedstawiono wybrane problemy społeczne oraz pozostałe problemy zidentyfikowane na terenie Gminy Brzeszcze. Część zjawisk zilustrowana została również mapami, stanowiącymi opracowanie własne Wykonawcy.

PROBLEMY SPOŁECZNE

W celu wyłonienia obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności dokonano analizy koncentracji problemów społecznych w odniesieniu do całego obszaru Gminy Brzeszcze.

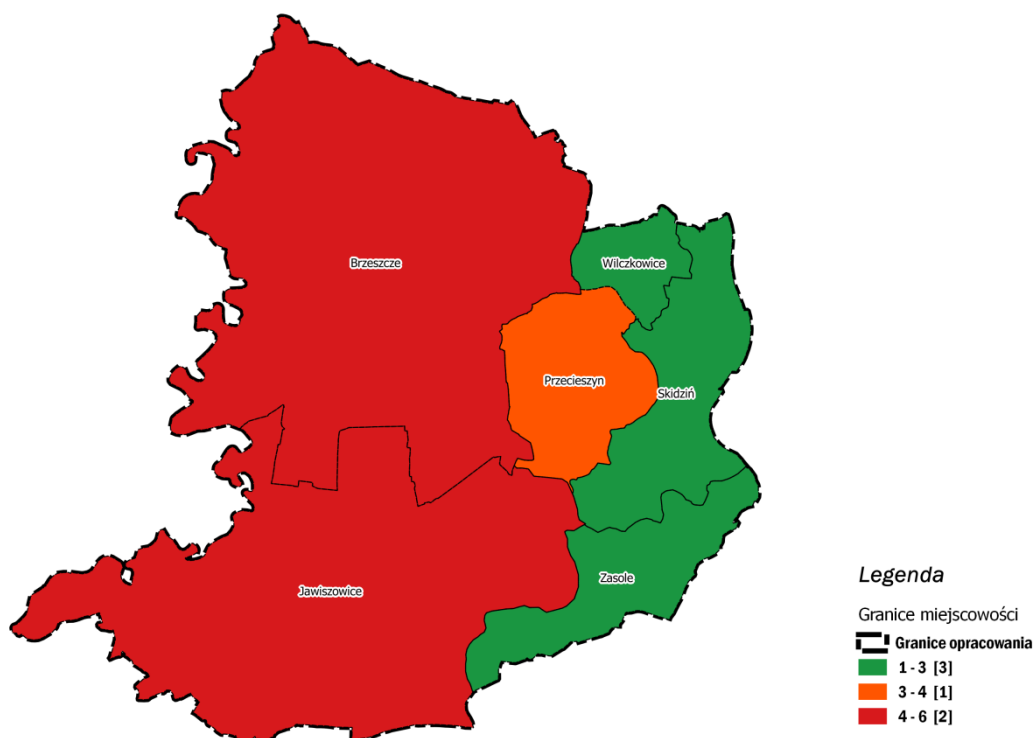
Tabela 10 Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

miejscowości	CZNNIKI SPOŁECZNE											ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH
	Liczba osób pobierających zasiłek celowy - świadczenie pieniężne na zakup żywności w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy w zakresie dożywiania - posiłek w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw w przeciwnym mieniu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw w rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób nieprzekraczających kwoty wolnej od podatku (PIT 37) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom kapitału społecznego (zaangażowanie w sprawy lokalne, uczestnictwo w NGO, uczestnictwo w spotkaniach wiejskich)	poziom alkoholizmu wśród mieszkańców	poziom stresu związanego z utratą pracy bądź możliwością utraty pracy	gry losowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	bary w przeliczeniu na 100 mieszkańców	sklepy z alkoholem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
Brzeszcze	1,14	2,19	0,67	0,10	26,33	P	W	W	0,03	0,04	0,05	6
Jawiszowice	0,78	1,48	0,53	0,16	31,10	N	W	W	0,01	0,04	0,01	5
Przecieszyn	1,84	1,45	0,26	0,09	29,91	P	P	P	0,00	0,09	0,09	3
Skidziń	2,74	1,13	0,12	0,12	28,64	P	P	P	0,00	0,00	0,00	1
Wilczkowice	2,69	0,00	0,45	0,00	28,48	P	N	P	0,00	0,00	0,00	1
Zasole	1,13	0,38	0,13	0,13	27,88	P	N	P	0,13	0,00	0,00	1
ŚREDNIA dla Gminy	1,28	2,09	0,59	0,13	29,84				0,02	0,04	0,04	

Źródło: wyniki badań

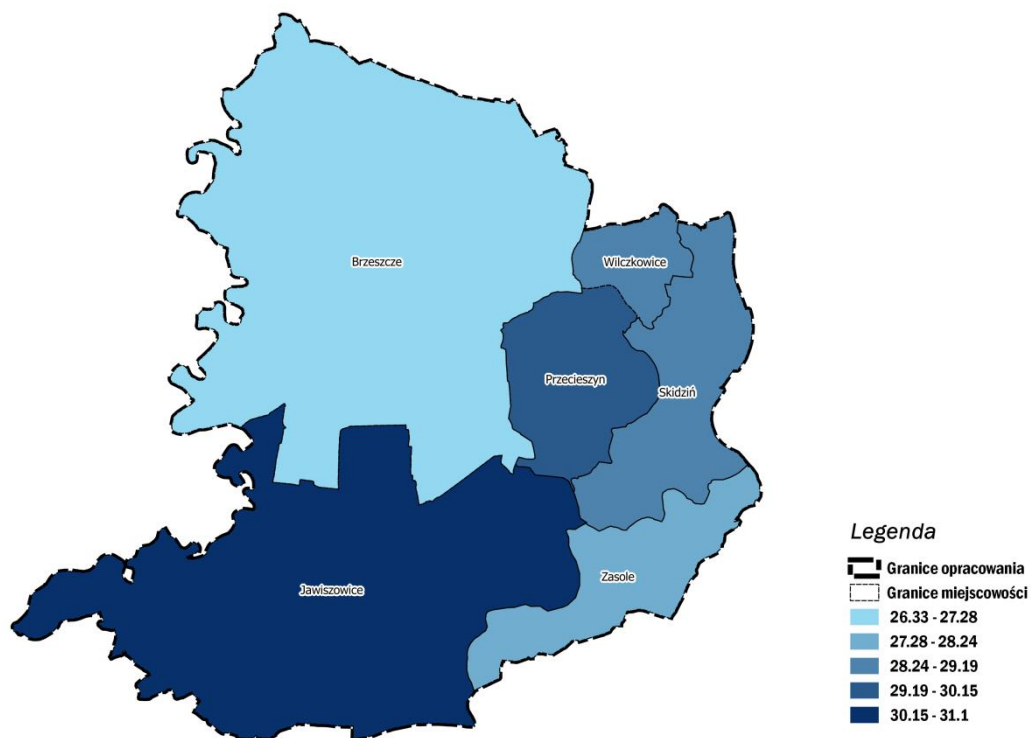
Jak wynika z tabeli 10 - najczęściej problemów społecznych na terenie Gminy Brzeszcze kumuluje się w mieście Brzeszcze oraz w sołectwach: Jawiszowice oraz Przecieszyn, co przedstawiono również na mapie 1. W legendzie mapy kolorami: zielonym, pomarańczowym i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów społecznych na analizowanym obszarze Gminy Brzeszcze. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek (Miasto Brzeszcze i sołectwa), w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów społecznych.

Mapa nr 1 Skumulowane problemy społeczne

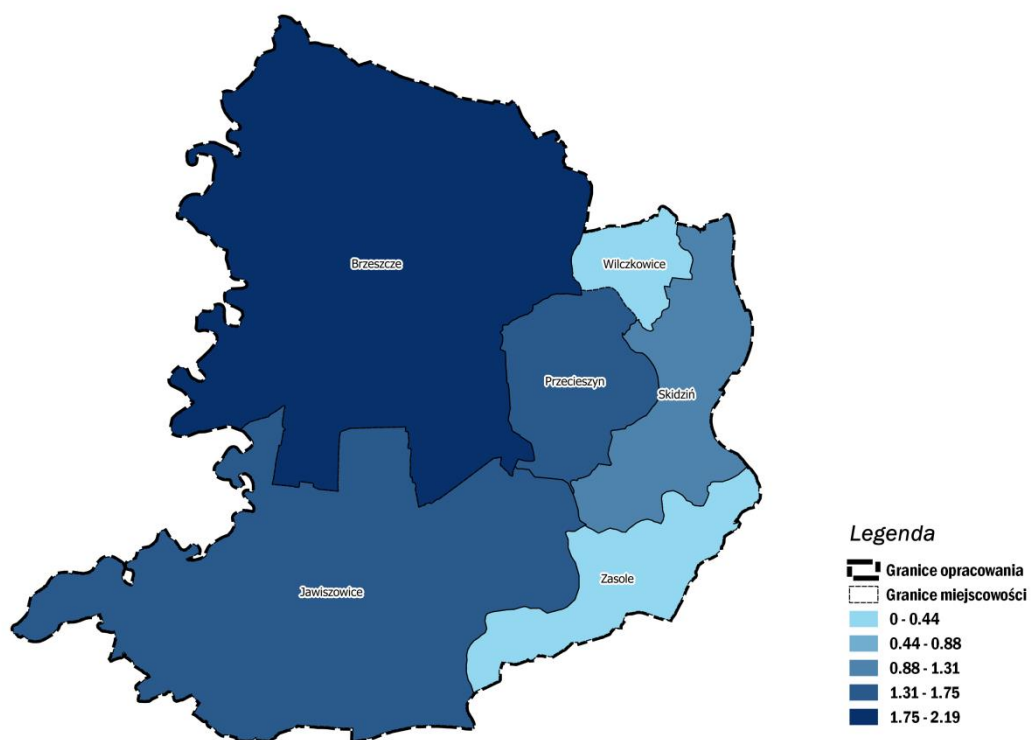

Wybrane problemy zilustrowano poniższymi mapami, stanowiącymi opracowanie własne Wykonawcy.

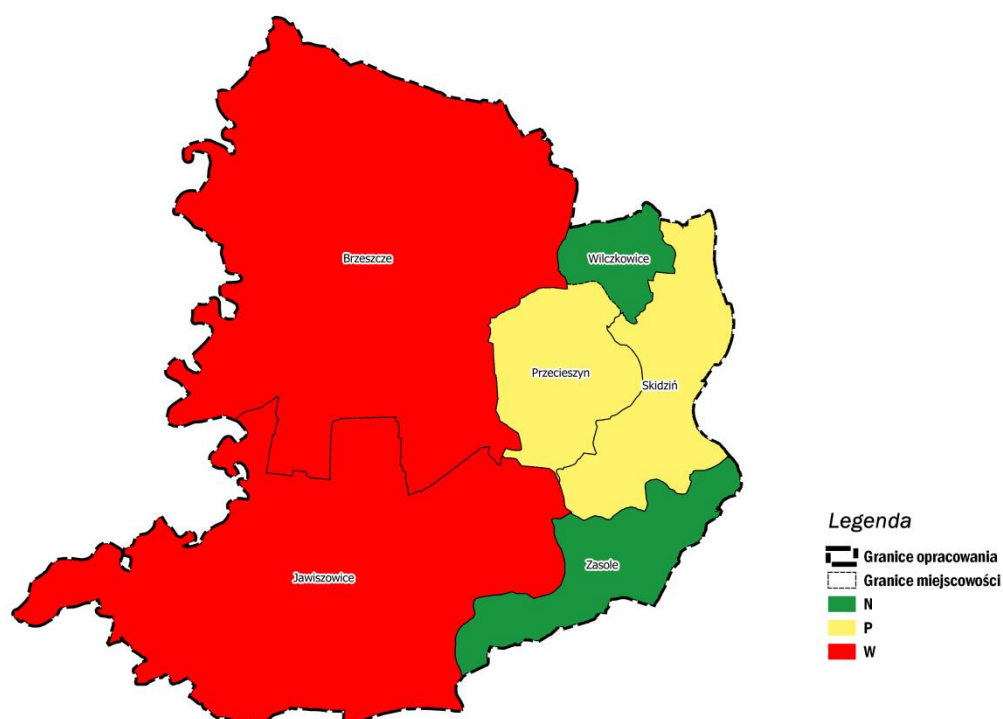
Mapa nr 2 Liczba osób nieprzekraczających kwoty wolnej od podatku (PIT 37) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Mapa nr 3 Liczba osób korzystających z pomocy w zakresie dożywiania - posiłek w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Mapa nr 4 Poziom alkoholizmu wśród mieszkańców

POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY GOSPODARCZE

W ramach czynników gospodarczych analizowano rozmieszczenie pustostanów oraz wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu w gminie.

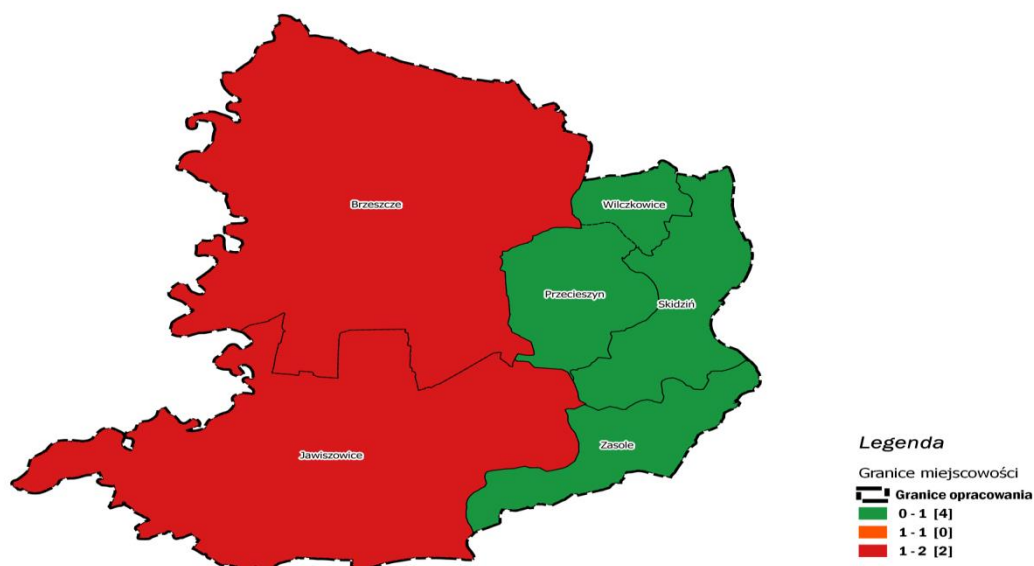
Tabela 11 Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

miejscowości	CZYNNIKI GOSPODARCZE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH
	liczba pustostanów – lokale użytkowe	wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu	
Brzeszcze	W	N	2
Jawiszowice	W	N	2
Przecieszyn	P	P	0
Skidziń	P	P	0
Wilczkowice	P	P	0
Zasole	P	P	0

Źródło: wyniki badań

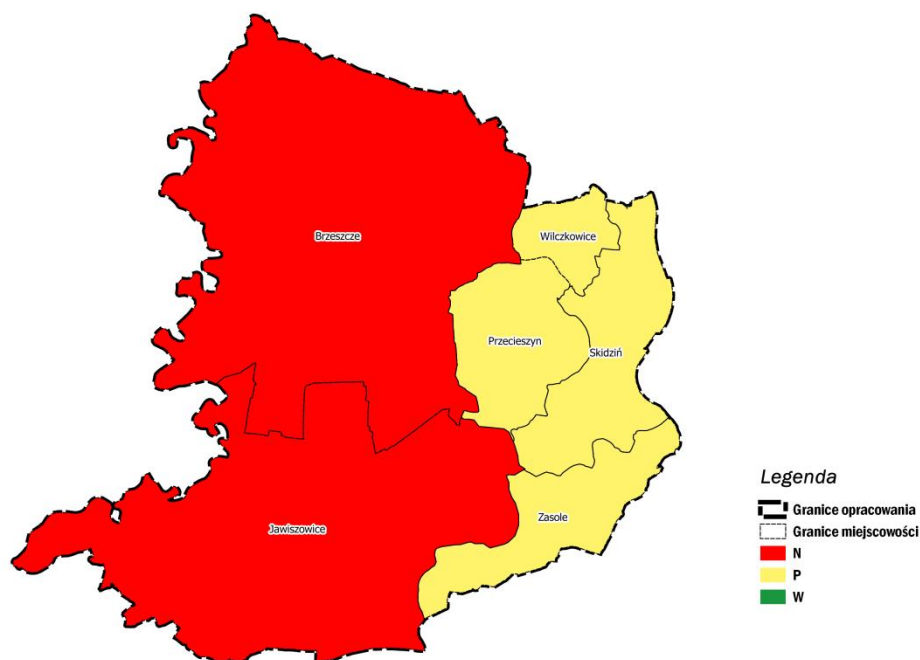
Przy zastosowaniu analogicznej skali oceny jak w tabeli 10, okazuje się, że analizowane problemy gospodarcze najbardziej widoczne są na terenie miasta Brzeszcze oraz sołectwa Jawiszowice (wskaźniki poniżej przeciętnej dla gminy). Na przeciętnym poziomie problemy występują w pozostałych sołectwach Gminy Brzeszcze. Warto także zaznaczyć, iż drugi z analizowanych wskaźników odnosi się do potencjału, jaki dany obszar posiada w aspekcie rozwoju przedsiębiorczości, z uwzględnieniem takich czynników jak np. uwarunkowania wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, liczba odbiorów oferty produkcyjno-handlowo-usługowej czy poziom lokalnej siły nabywczej (popytu) na dobra i usługi, które rzutują na możliwości rozwoju podmiotów gospodarczych na danym terenie. Powyższe wnioski zilustrowano na mapie 5. W legendzie mapy kolorami: zielonym i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów gospodarczych na analizowanym obszarze Gminy Brzeszcze. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek (Miasto Brzeszcze i sołectwa), w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów gospodarczych.

Mapa nr 5 Kumulacja problemów gospodarczych

Problem wykorzystania lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu zilustrowano mapą stanowiącą opracowanie własne Wnioskodawcy.

Mapa nr 6 Wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu

POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

Analiza problemów odnoszących się do sfery funkcjonalno - przestrzennej koncentrowała się na zagadnieniach związanych z bezpieczeństwem w przestrzeni publicznej, dostępnością parkingów oraz połączeń komunikacyjnych i estetyką przestrzeni publicznej.

Tabela 12 Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

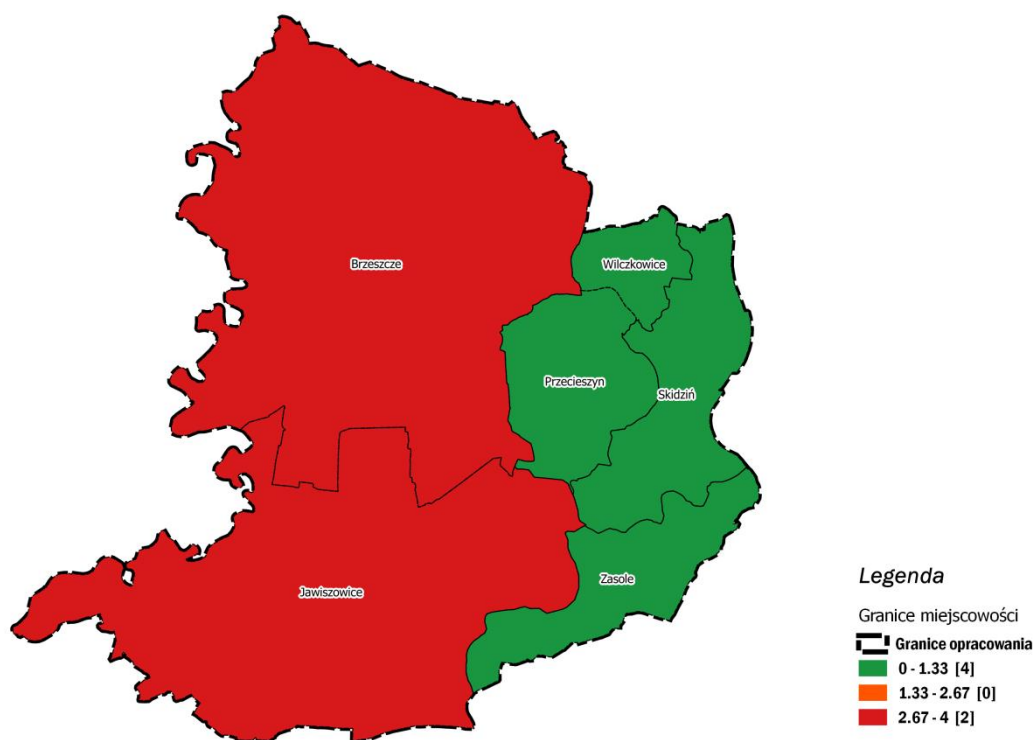
miejscowości	CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE				ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
	poziom bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	dostępność parkingów	dostępność połączeń komunikacyjnych	estetyka przestrzeni publicznej	
Brzeszcze	N	N	P	N	4
Jawiszowice	N	N	P	N	4
Przecieszyn	P	P	N	W	1
Skidziń	P	P	N	W	1
Wilczkowice	P	P	N	W	1
Zasole	P	P	P	P	0

Źródło: wyniki badań

Zgodnie z metodologią oceny wskaźników zastosowaną w tabelach 10 i 11, dane w tabeli 12 wskazują, że najwięcej problemów funkcjonalno-przestrzennych występuje na terenie miasta Brzeszcze oraz sołectwa Jawiszowice (po 4 wskaźniki poniżej przeciętnej dla gminy). Na dalszych miejscach znalazły się pozostałe sołectwa w Gminie Brzeszcze. Wnioski te zilustrowano na mapie 7. W legendzie mapy kolorami: zielonym, pomarańczowym i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów funkcjonalno-przestrzennych na analizowanym obszarze Gminy Brzeszcze. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek (Miasto Brzeszcze i sołectwa), w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów funkcjonalno-przestrzennych.

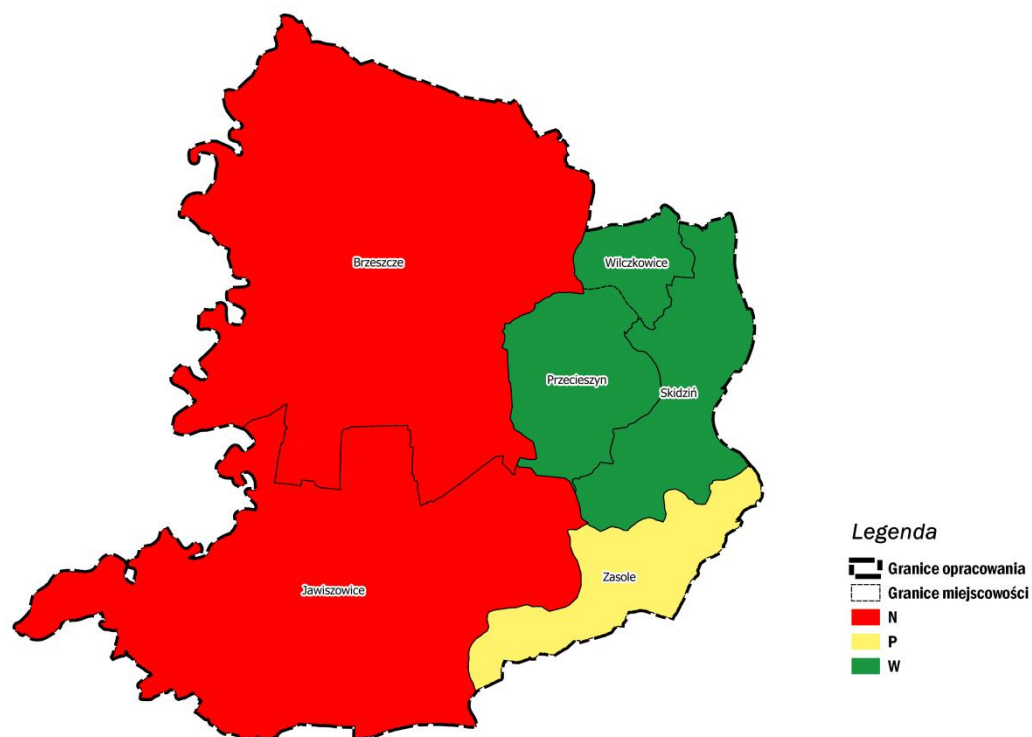
Powyższe wskazuje, iż na obszarach gdzie odnotowano skumulowane problemy społeczne (miasto Brzeszcze, sołectwa Jawiszowice i Przecieszyn) występują również funkcjonalno-przestrzenne.

Mapa nr 7 Kumulacja problemów funkcjonalno - przestrzennych

Problem estetyki przestrzeni publicznej zilustrowano również mapą stanowiącą opracowanie własne Wykonawcy.

Mapa nr 8 Estetyka przestrzeni publicznej

POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY TECHNICZNE

Analiza problemów odnoszących się do sfery technicznej koncentrowała się na ocenie problemów związanych z poziomem degradacji dróg oraz dostępnością kanalizacji sanitarnej.

Tabela 13 Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

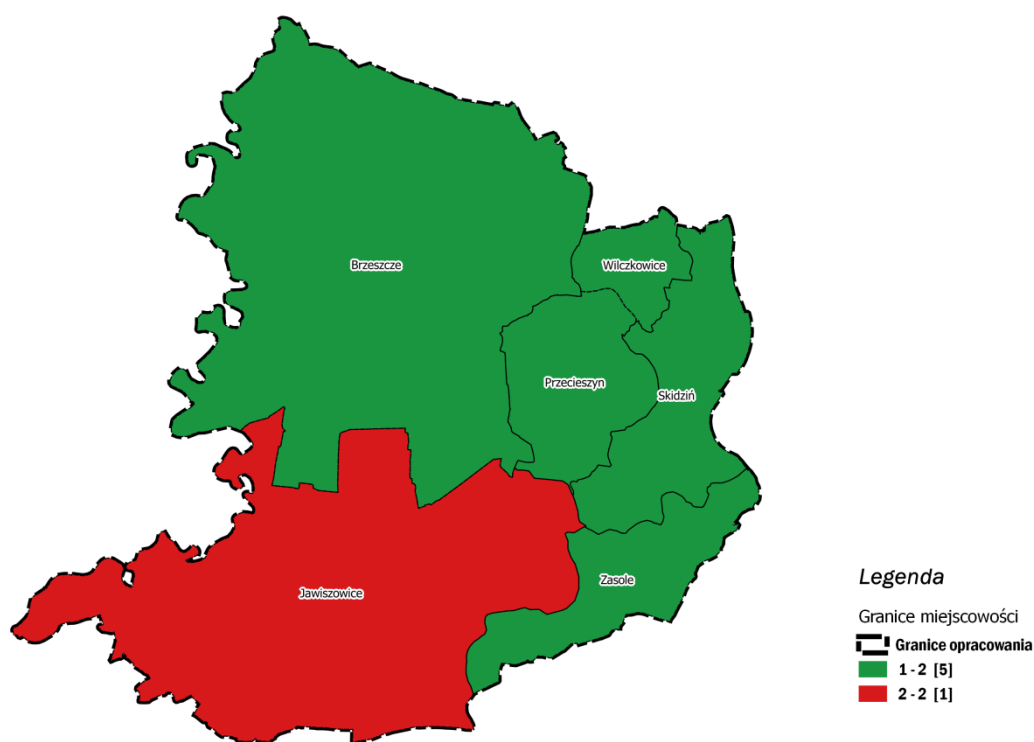
miejscowości	CZYNNIKI TECHNICZNE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH
	poziom degradacji dróg	Kanalizacja sanitarna	
Brzeszcze	W	TAK	1
Jawiszowice	W	NIE	2
Przecieszyn	P	NIE	1
Skidziń	P	NIE	1
Wilczkowice	P	NIE	1
Zasole	P	NIE	1

Źródło: wyniki badań

Zgodnie z metodologią oceny wskaźników zastosowaną w tabelach 10,11 i 12, dane w tabeli 13 wskazują, że najwięcej problemów technicznych występuje na terenie sołectwa Jawiszowice (2 wskaźniki poniżej przeciętnej dla gminy). Na kolejnym miejscu znalazły się: Miasto Brzeszcze, Przecieszyn, Skidziń, Zasole oraz Wilczkowice. Wnioski te zilustrowano na mapie 9. W legendzie mapy kolorami: zielonym i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów technicznych na analizowanym obszarze Gminy Brzeszcze. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek (Miasto Brzeszcze i sołectwa), w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów technicznych.

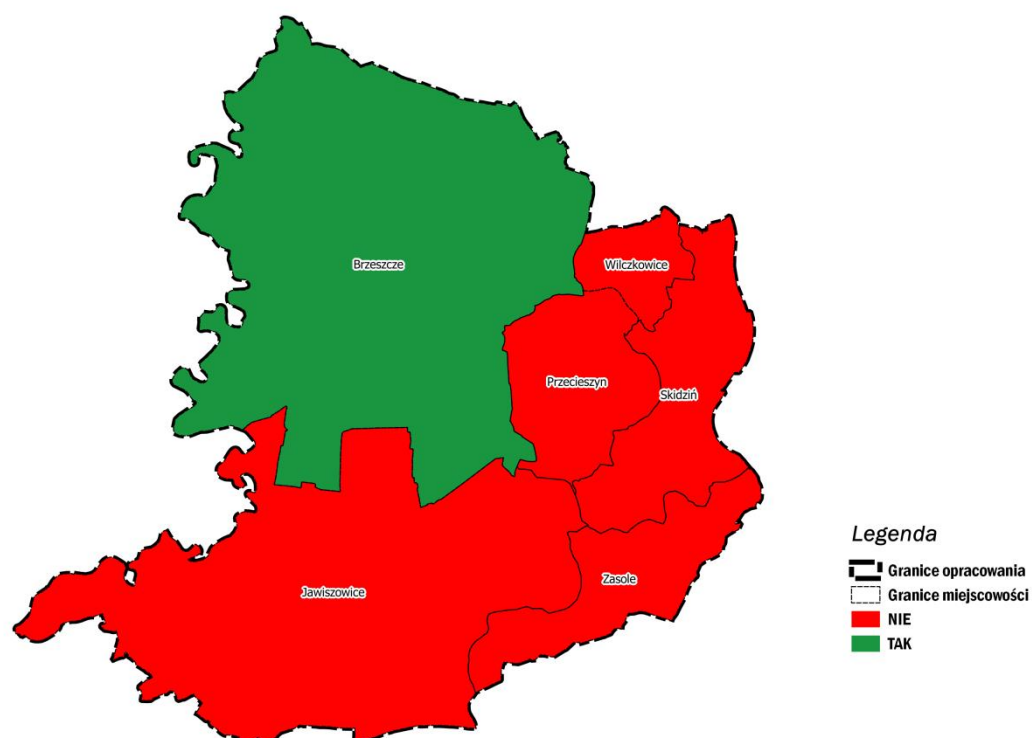
Powyższe wskazuje, iż na obszarach gdzie odnotowano skumulowane problemy społeczne (sołectwo Jawiszowice i Miasto Brzeszcze) występują również problemy techniczne.

Mapa nr 9 Kumulacja problemów technicznych

Problem dotyczący dostępności kanalizacji sanitarnej zilustrowano mapą stanowiącą opracowanie własne Wykonawcy.

Mapa nr 10 Dostępność kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Brzeszcze

POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY ŚRODOWISKOWE

Analiza problemów środowiskowych występujących na terenie gminy obejmowała wyniki oceny poziomu tzw. niskiej emisji oraz ilość dzikich wysypisk.

Tabela 14 Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

miejscowości	CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH
	dzikie wysypiska śmieci w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom tzw. niskiej emisji	
Brzeszcze	0,31	W	2
Jawiszowice	0,16	W	1
Przecieszyn	0,18	W	1
Skidziń	0,24	W	1
Wilczkowice	0,90	W	2
Zasole	0,25	W	1

ŚREDNIA dla Gminy
Źródło: wyniki badań

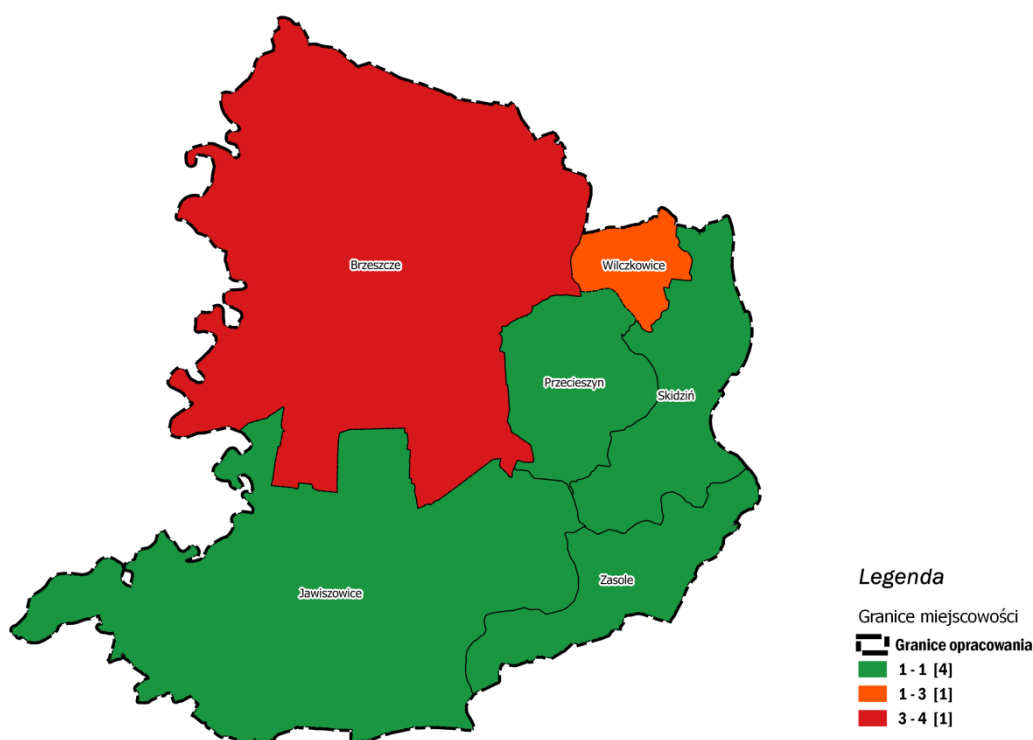
0,26

Przy zastosowaniu analogicznej metodologii oceny wskaźników jak w tabelach 10,11, 12 i 13 wynika, że najwięcej problemów środowiskowych występuje na terenie miasta Brzeszcze oraz sołectwa Wilczkowice (po 2 wskaźniki poniżej przeciętnej dla gminy). Na kolejnych miejscach znalazły się sołectwa: Jawiszowice, Przecieszyn, Skidziń, Zasole. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 14.

Powyższe wnioski zilustrowano też na mapie 11. W legendzie mapy kolorami: zielonym, pomarańczowym i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów środowiskowych na analizowanym obszarze Gminy Brzeszcze. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek (Miasto Brzeszcze i sołectwa), w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów środowiskowych.

Powyższe wskazuje, iż na obszarach gdzie odnotowano skumulowane problemy społeczne (miasto Brzeszcze, sołectwa: Jawiszowice i Przecieszyn) występują również problemy środowiskowe.

Mapa nr 11 Kumulacja problemów środowiskowych

Celem wyznaczenia obszaru zdegradowanego w tabeli 15 dokonano agregacji wszystkich wskaźników ilustrujących omawiane problemy, z podaniem ich skali.

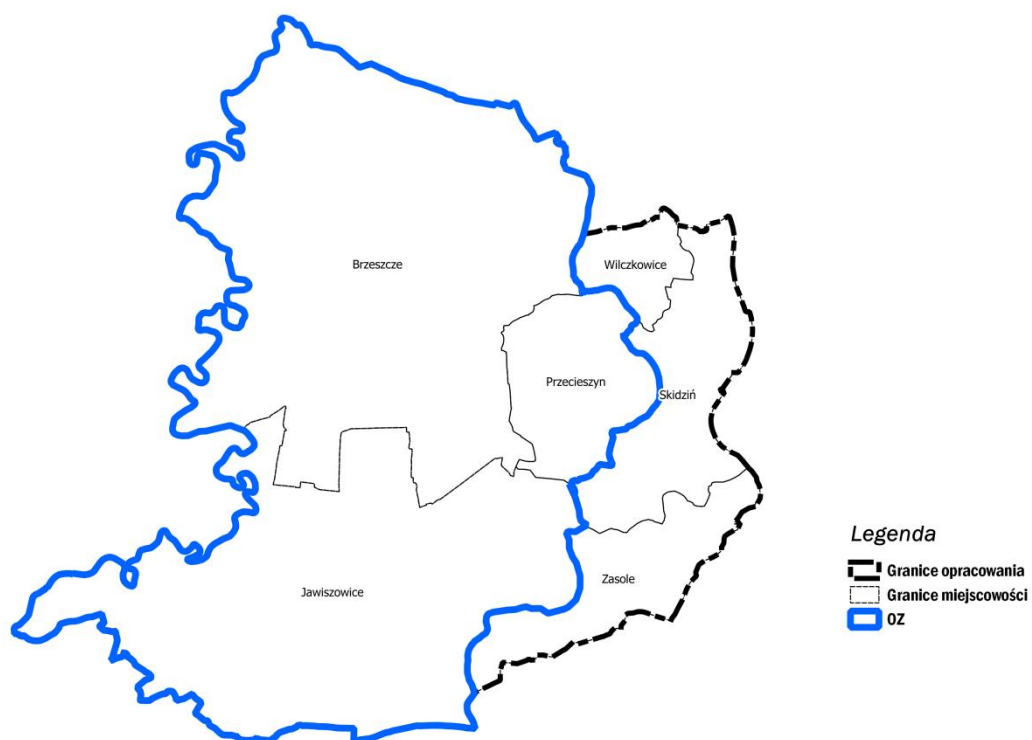
Tabela 15 Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

nr obszaru	ILOŚĆ NEGATYWNY CH ZJAWISK SPOŁECZNYC H	ILOŚĆ NEGATYWNY CH ZJAWISK GOSPODARC ZYCH	ILOŚĆ NEGATYWNY CH ZJAWISK FUNKCJONAL NO- PRZESTRZEN NYCH	ILOŚĆ NEGATYWNY CH ZJAWISK TECHNICZNY CH	ILOŚĆ NEGATY WNYCH ZJAWISK ŚRODO WISKO	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH
Brzeszcze	6	2	4	1	2	15
Jawiszowice	5	2	4	2	1	14
Przecieszyn	3	0	1	1	1	6
Skidziń	1	0	1	1	1	4
Wilczkowice	1	0	1	1	2	5
Zasole	1	0	0	1	1	3

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie danych zawartych w tabeli 15 stwierdza się, iż najwięcej zjawisk kryzysowych występuje na terenie miasta Brzeszcze (15) oraz sołectwa Jawiszowice (14). Niższa koncentracja tych zjawisk występuje na terenie sołectw: Przecieszyn (6), Skidziń (4), Wilczkowice (5) oraz Zasole (3). Biorąc pod uwagę poziom koncentracji na obszarze Gminy Brzeszcze negatywnych zjawisk społecznych oraz innych negatywnych zjawisk, których analizy dokonano w tabelach 10 – 14 jako obszar zdegradowany wyznacza się miasto Brzeszcze oraz sołectwa: Jawiszowice i Przecieszyn. Granice obszaru zdegradowanego oznaczono na mapie 12 kolorem niebieskim (OZ).

Mapa nr 12 Obszar zdegradowany w ujęciu przestrzennym Gminy Brzeszcze

5. Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego na terenie Gminy Brzeszcze

Pogłębiona analiza problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-infrastrukturalnych oraz środowiskowych występujących na obszarze zdegradowanym, szczegółowo wymienionych w tabeli 9, służyła wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego. W tym celu obszar zdegradowany podzielono na mniejsze jednostki, wykorzystując pomocniczo do tego celu okręgi wyborcze. Wykaz jednostek na obszarze zdegradowanym wraz z liczbą ich mieszkańców przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16. Wykaz jednostek funkcjonalnych obejmujących obszar zdegradowany w Gminie Brzeszcze wraz z liczbą mieszkańców

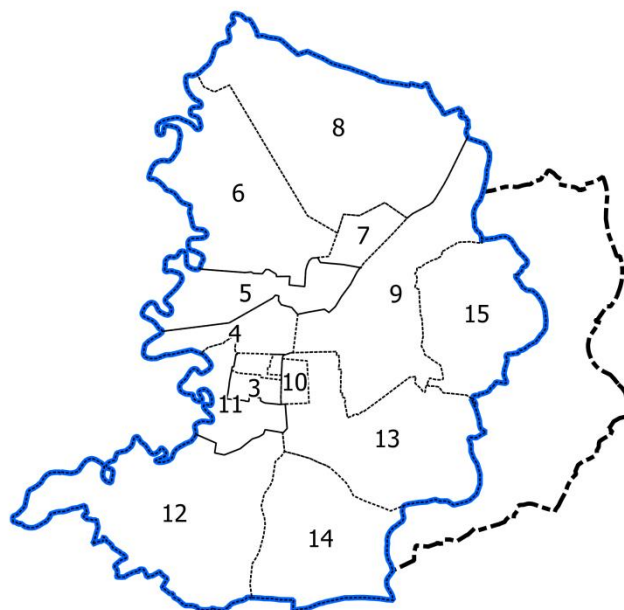
Nr obszaru	Miejscowości i ulice	Liczba mieszkańców
1	Brzeszcze: Dworcowa 3, 12-14, oraz od numeru 15 do końca - numery nieparzyste, Kazimierza Wielkiego, Narutowicza numery od 23 do 46 , 1 Maja , Konopnickiej, Władysława Łokietka numery 15-22 oraz 38, Żwirki i Wigury, Dworcowa 3, Królowej Jadwigi, Mickiewicza bloki 4-5, Prusa, Turystyczna	2988
2	Brzeszcze: Słowackiego	1127
3	Brzeszcze: Akacyjowa, Aleja Dworska, Generała Hallera, Grottgera, Grunwaldzka, Kochanowskiego, Kombatantów, Kopernika, Kręta, Mickiewicza numery 4-6 parzyste, od numeru 7 do końca, Piłsudskiego, Tysiąclecia, Wojska Polskiego, Wyspiańskiego	1081
4	Brzeszcze: Bolesława Chrobrego, Dworcowa od numeru 16 do końca- numery parzyste, Irysowa, Jaśminowa, Liliowa, Lipowa, Lisowce, Obozowa, Ofiar Oświęcimia numery 1-5 nieparzyste, Piastowska numery od 42 do końca, Pszczyńska, Storczykowa	727
5	Brzeszcze: Bugaj, Dąbrowskiego, Dębowa, Doły, Jana III Sobieskiego, Kościelna, Krótka, Legionów, Mieszka I, Pańska, Piastowska numery 1-38, Poprzeczna, Przedwieśnik, Świętego Idziego, Świętego Urbana, Świętego Wojciecha numery od 22 do końca, Willowa, Podpole	1526
6	Brzeszcze: Generała Sikorskiego, Kosynierów, Kościuszki numery 3-17- nieparzyste, od numeru 18 do końca, Łabędzia, Miła, Młyńska, Nazieleńce, Olszynki, Podgórze, Polna, Przyłogi, Reja, Reymonta, Słoneczna, Słowiańska, Stefczyka, Świętego Wojciecha numery 7-21, Świętej Anny, Wspólna, Zaborze	1136
7	Brzeszcze: Chopina, Górnicza, Kościuszki numery 6/I-12c parzyste, Leśna, Matejki, Nowa Kolonia, Ofiar Oświęcimia numer 33, Parkowa, Przemysłowa, Sienkiewicza, Szkolna, Szymanowskiego	678
8	Brzeszcze: Borowa, Bór, Budy, Grzybowa, Harmęska, Klonowa, Kolejowa, Lachowicka, Łagodna,	945
9	Brzeszcze: Bojowników Ruchu Oporu, Daszyńskiego, Drobnika, Graniczna, Gwarków, Krasickiego, Nosala, Ofiar Oświęcimia numery od 22A do końca - numery parzyste, Ogrodowa, Piekarska, Przecieszńska, Siedliska, Zielona	1 110
10	Osiedle Paderewskiego	2471
11	Jawiszowice: Aleja Dworska, Dworcowa, Kacza od numeru 2 do końca - numery parzyste, Księdza Popieluszki, Kusocińskiego, Lisica, Mickiewicza, Piaski, Turystyczna, Wałowa, Wodna, Wyszyńskiego	1033
12	Jawiszowice: Bielska numery 4-8 - parzyste, od numeru 14 do końca - numery parzyste, Czworaki, Duże Doły, Faracka, Gałczyńskiego, Handlowa, Janowiec, Jaźnik, Kacza od numeru 5 do końca- numery nieparzyste, Kamieniec, Kozia Górka,	1034

	Lękawka, Łowiecka, Miodowa, Mostowa, Olszyny, Parafialna, Plebańska, Pochyła, Sienna, Świętego Jana, Świętego Marcina, Trakcyjna, Trzciniec, Wiślana, Wiśniowa, Witosza, Zacisze	
13	Jawiszowice: Astrów, Biała, Bielska numery 3-5 - nieparzyste, Bratków, Brzozowa, Bukowa, Ciasna, Drobnia, Hubała, Kobylec, Krzywa, Lesisko, Lipowiec, Łęcka, Nawsie, Obrońców Westerplatte, Ofiar Oświęcimia, Poczta od numeru 1 do końca - numery nieparzyste, Podlesie, Różana, Słowicza, Spółdzielcza, Ukośna, Wiejska, Wilcza, Zbożowa	1220
14	Jawiszowice: Bielańska, Bielska numery 7-11 - nieparzyste, numery 12-13a, od numeru 17 do końca - numery nieparzyste, Boczna, Chodniki, Jana Pawła II, Jedlina, Kleparz, Krucza, Poczta od numeru 2 do końca - numery parzyste, Potok, Przeczna, Ptaśnik, Skróty, Styczna, Szczotki, Tulipanów, Wilamowska, Zawila	971
15	Przecieszyn	1140

Źródło: opracowanie własne

Układ przestrzenny jednostek funkcjonalnych przedstawionych w tabeli 16 i oznaczonych numerami od 1-15 przedstawiono na poniższej mapie (mapa uwzględnia również jednostki poza obszarem zdegradowanym). Granice obszaru zdegradowanego oznaczono na mapie kolorem czerwonym.

Mapa 13. Podział Gminy Brzeszcze na jednostki funkcjonalne

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę czynników (wskaźników) wymienionych w tabeli 9, z wykorzystaniem skali analogicznej, jak w przypadku wyznaczania obszaru zdegradowanego. Analizowane problemy przedstawiono w podziale na: społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne, techniczne i środowiskowe. Koncentracje poszczególnych rodzajów problemów na obszarze zdegradowanym oraz ilustracje przedstawiające natężenie wybranych problemów na obszarze zdegradowanym przedstawiono na odrębnych mapach. W legendach map kolorami: zielonym,

pomarańczowych i czerwonym oznaczono zróżnicowanie liczby zdiagnozowanych problemów określonego rodzaju występujących na obszarze zdegradowanym. W nawiasach kwadratowych ujęto liczbę jednostek funkcjonalnych, w których zidentyfikowano określoną liczbę problemów danego rodzaju. Mapy stanowią opracowanie własne Wykonawcy.

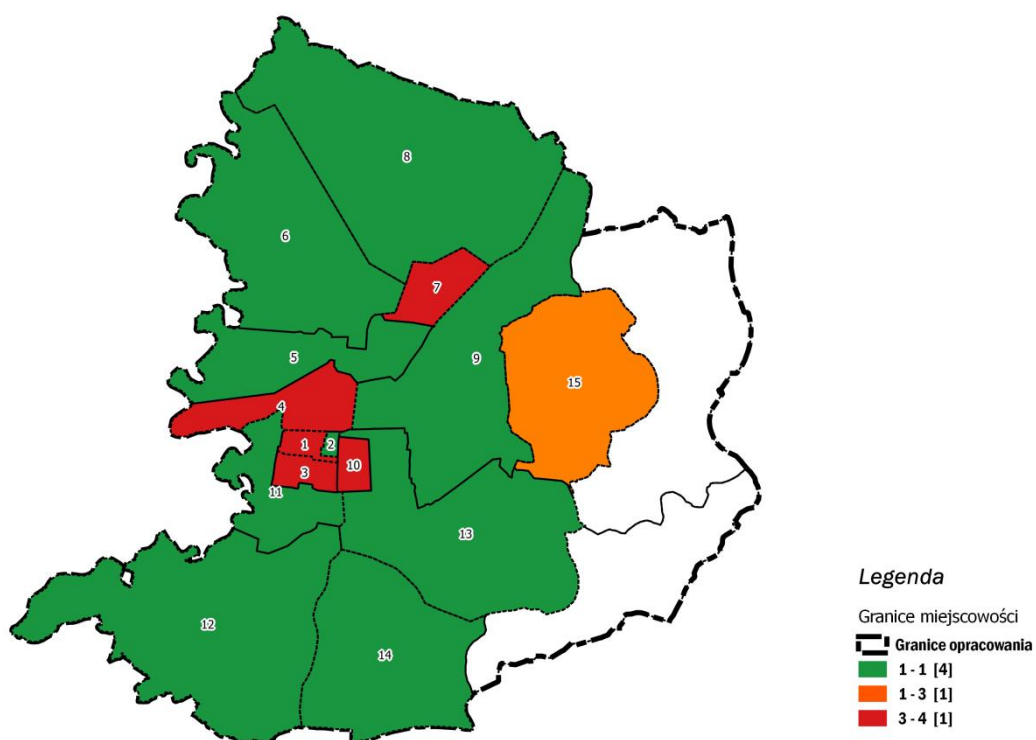
ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY SPOŁECZNE

Tabela 17 Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

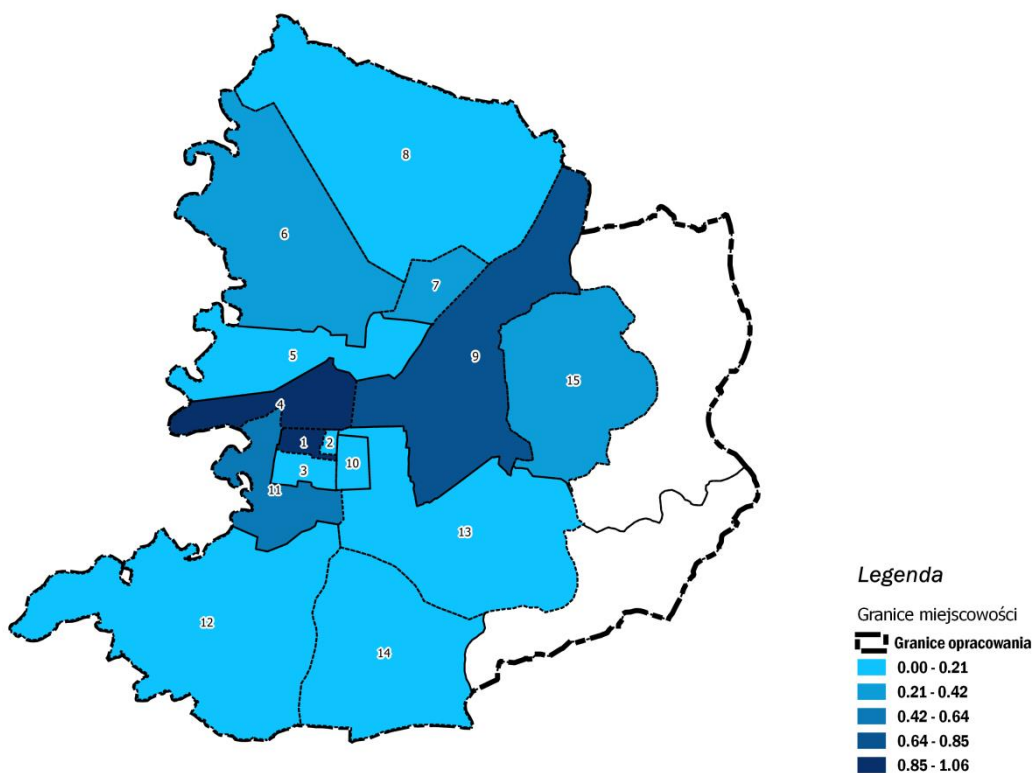
nr obszaru	CZYNNIKI SPOŁECZNE															ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH
	Liczba Niebieskich Kart w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek celowy - świadczenie pieniężne na zakup żywności w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy w zakresie dożywiania - posiłek w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek stały w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw przeciwko mieniu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób nieprzekraczających kwoty wolnej od podatku (PIT 37) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	gry losowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców	lombardy w przeliczeniu na 100 mieszkańców	bary w przeliczeniu na 100 mieszkańców	sklepy z alkoholem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom kapitał społeczny (zaangażowanie w spraw lokalne, uczestnictwo w NGO, uczestnictwo w spotkaniach wiejskich)		
1	0,10	2,23	5,62	4,81	1,06	0,47	0,17	3,85	32,47	0,00	0,00	0,00	0,10	N		9
2	0,09	0,18	1,95	1,69	0,00	0,44	0,00	2,22	31,14	0,09	0,00	0,09	0,00	N		3
3	0,00	0,77	1,57	1,05	0,12	0,37	0,00	1,51	28,52	0,09	0,09	0,09	0,19	P		7
4	0,14	2,27	3,22	2,59	1,00	1,69	0,14	2,85	30,52	0,00	0,14	0,00	0,00	P		9
5	0,10	0,92	1,04	0,97	0,16	1,08	0,10	1,97	25,38	0,00	0,00	0,13	0,00	P		3
6	0,00	0,35	1,06	0,88	0,35	0,97	0,04	2,77	25,04	0,00	0,00	0,00	0,09	P		2
7	0,21	3,30	4,44	3,72	0,31	0,84	0,15	3,97	38,63	0,00	0,00	0,29	0,00	N		8
8	0,00	0,00	0,42	0,11	0,00	0,59	0,00	1,48	25,52	0,00	0,00	0,00	0,00	P		0
9	0,00	1,80	1,94	2,34	0,72	0,68	0,36	2,34	25,51	0,09	0,00	0,09	0,09	P		7
10	0,20	1,09	2,10	2,10	0,20	1,46	0,45	6,84	84,70	0,04	0,00	0,08	0,04	P		9
11	0,00	0,81	2,27	1,56	0,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	P		1
12	0,00	0,39	0,77	0,68	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	P		0
13	0,00	0,25	0,70	1,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	P		0
14	0,00	1,03	0,82	1,13	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	P		0
15	0,00	1,84	1,45	0,31	0,26	0,26	0,09	5,09	29,91	0,00	0,00	0,09	0,09	P		4
ŚREDNIA dla Gminy	0,07	1,28	2,09	1,97	0,40	0,59	0,13	2,51	29,84	0,02	0,01	0,05	0,04			

Źródło: opracowanie własne

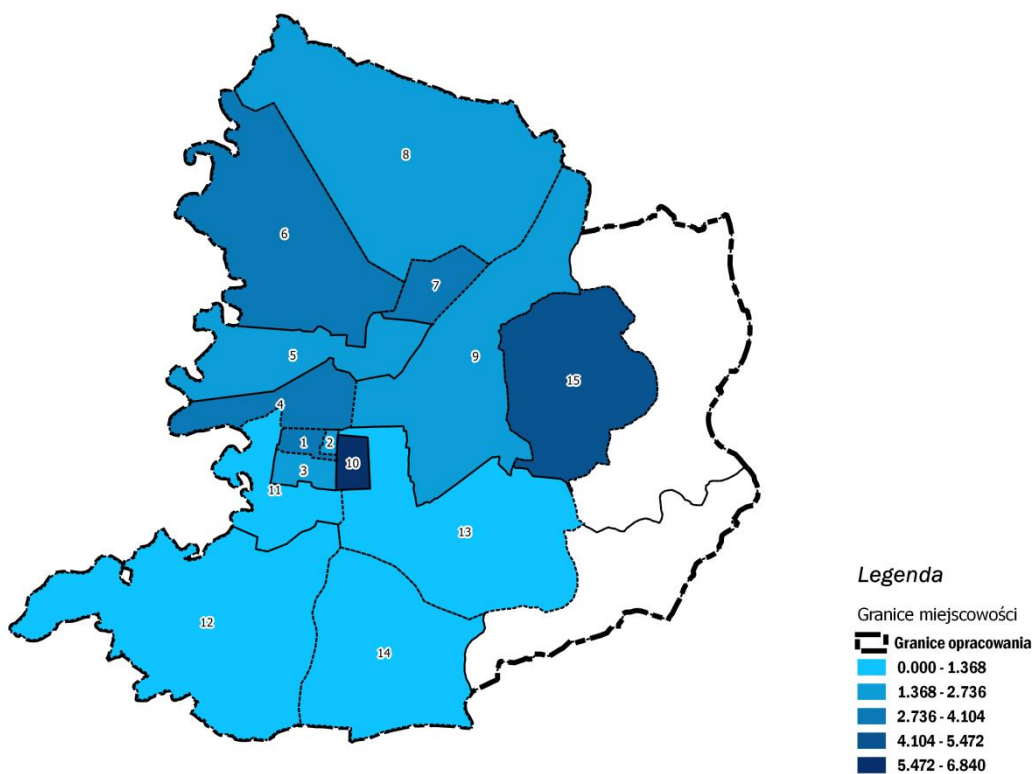
Mapa nr 14 Kumulacja przestrzenna problemów społecznych

Mapa nr 15 Liczba osób pobierających zasiłek stały w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Mapa nr 16 Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

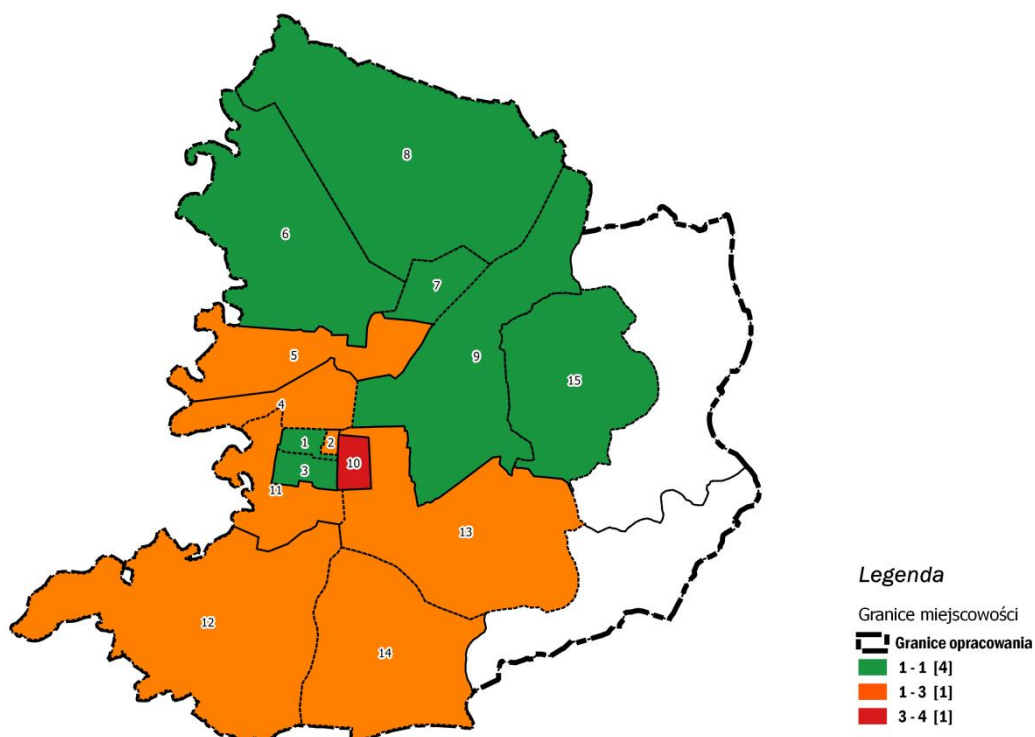
POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY GOSPODARCZE

Tabela 18 Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

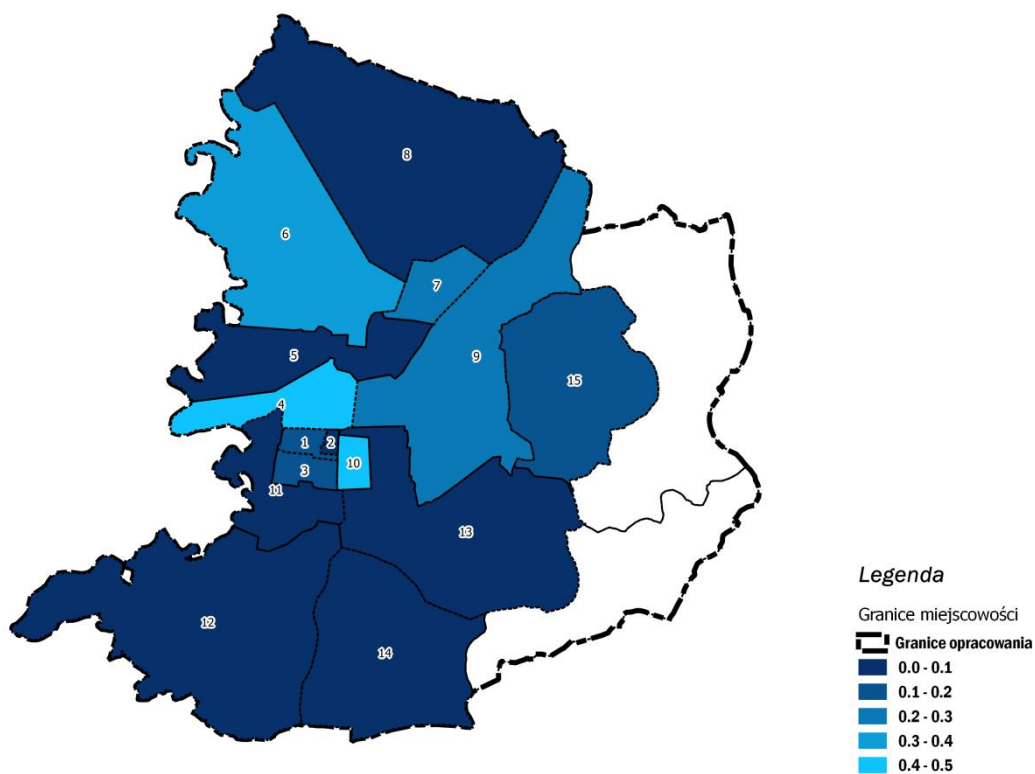
nr obszaru	CZYNNIKI GOSPODARCZE				ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH
	Liczba osób znajdująca się w II progu podatkowym (PIT 36) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom przedsiębiorczości lokalnej	wykorzystanie lokalnego potencjału gospodarczego dla rozwoju biznesu	liczba pustostanów – lokale użytkowe	
1	0,20	P	P	P	0
2	0,09	P	P	P	1
3	0,19	P	P	N	0
4	0,50	P	P	W	1
5	0,08	P	P	P	1
6	0,31	P	P	P	0
7	0,25	N	P	P	0
8	0,04	P	P	P	0
9	0,22	P	P	P	0
10	0,45	P	N	W	2
11	0,00	P	P	P	1
12	0,00	P	P	P	1
13	0,00	P	P	P	1
14	0,00	P	P	P	1
15	0,18	P	P	P	0
ŚREDNIA dla Gminy		0,17			

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 17 Kumulacja przestrzenna problemów gospodarczych

Mapa nr 18 Liczba osób znajdująca się w II progu podatkowym (PIT 36) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

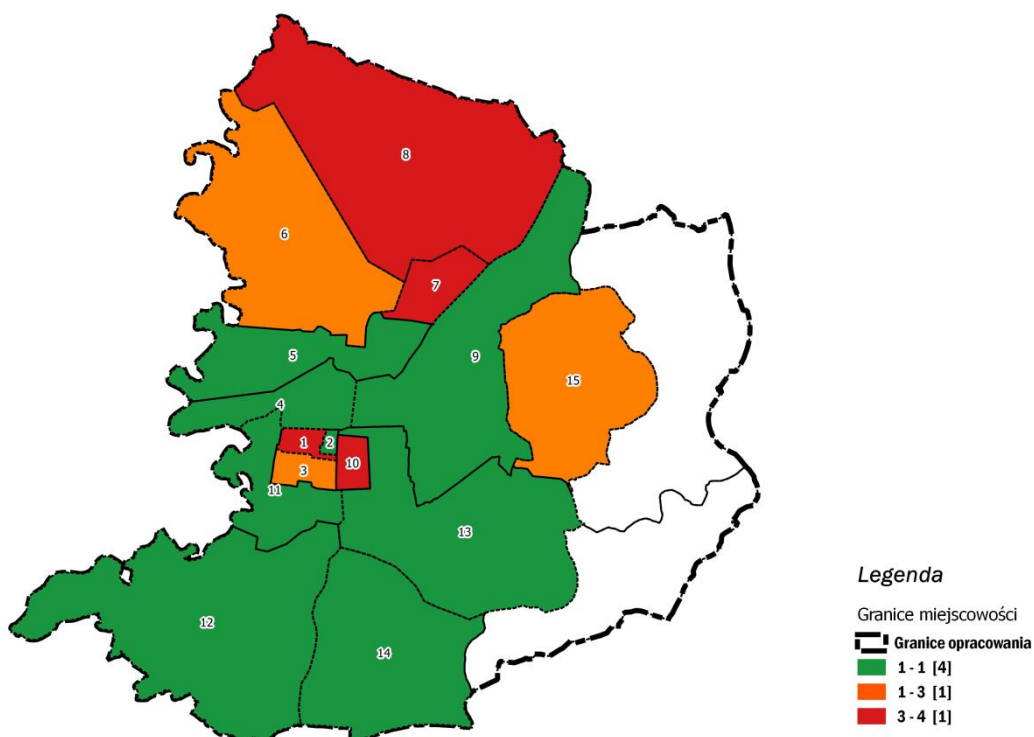
POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

Tabela 19 Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

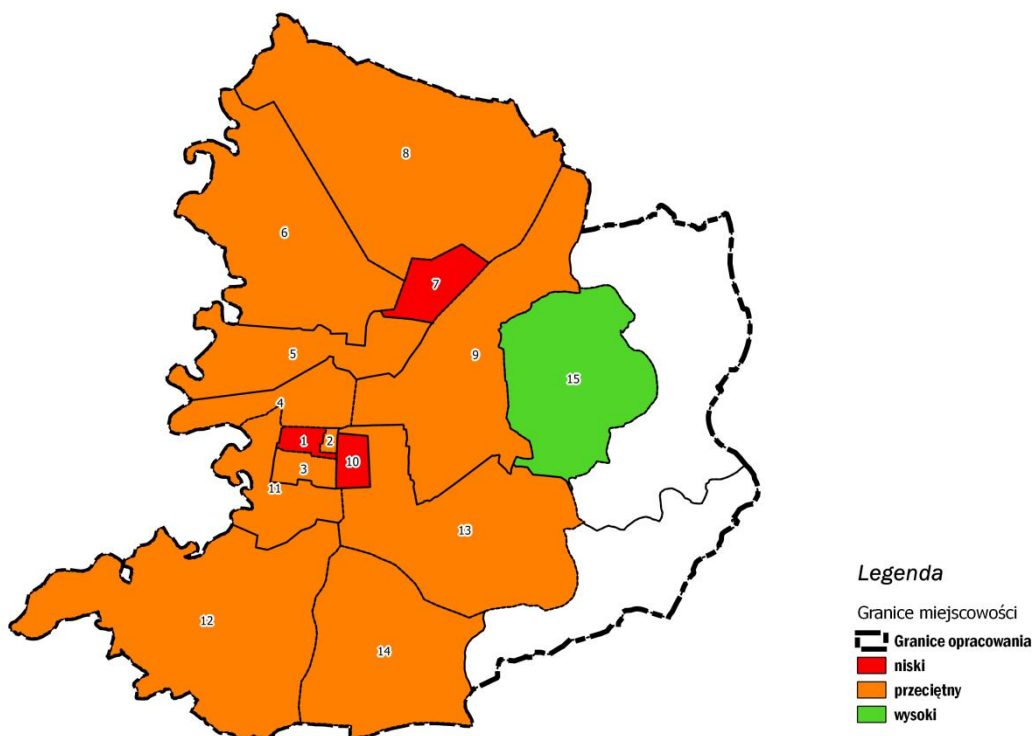
nr obszar u	CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE						ILOŚĆ NEGATYWNY CH ZJAWISK FUNKCJONAL NO- PRZESTRZEN NYCH
	poziom bezpieczeństw a w przestrzeni publicznej	poziom bezpieczeństw a w ruchu pieszych i rowerzystów	poziom degradacji infra- struktury komunalne j	dostępność połączeń komunikacyjnych	estetyka przestrzeni publicznej	dostępność parkingów	
1	N	N	W	P	N	N	5
2	P	P	N	W	P	P	0
3	P	P	P	N	P	N	2
4	P	P	P	P	P	P	0
5	P	P	P	P	P	P	0
6	P	P	W	P	P	N	2
7	N	N	W	P	N	N	5
8	P	P	W	P	P	P	1
9	P	N	P	N	P	P	2
10	N	N	P	P	N	N	4
11	P	N	P	P	P	P	1
12	P	N	P	P	P	P	1
13	P	N	P	P	P	P	1
14	P	P	P	P	P	P	0
15	P	N	W	N	W	P	3

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 19 Kumulacja przestrzenna problemów funkcjonalno – przestrzennych

Mapa nr 20 Estetyka przestrzeni publicznej

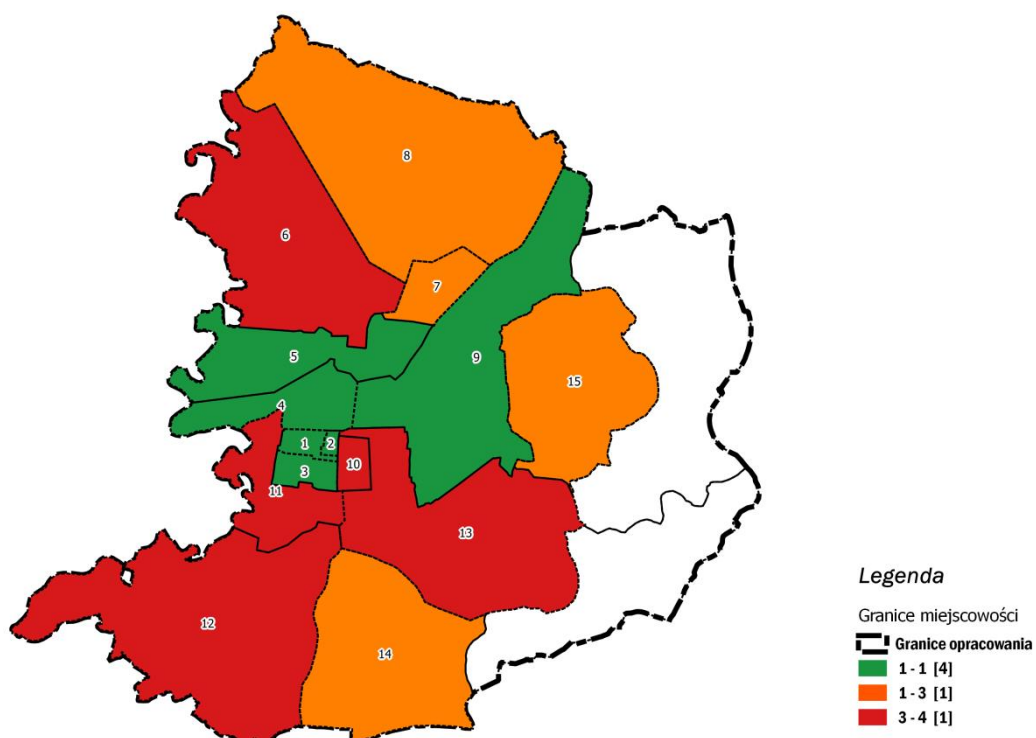
POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY TECHNICZNE

Tabela 20 Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

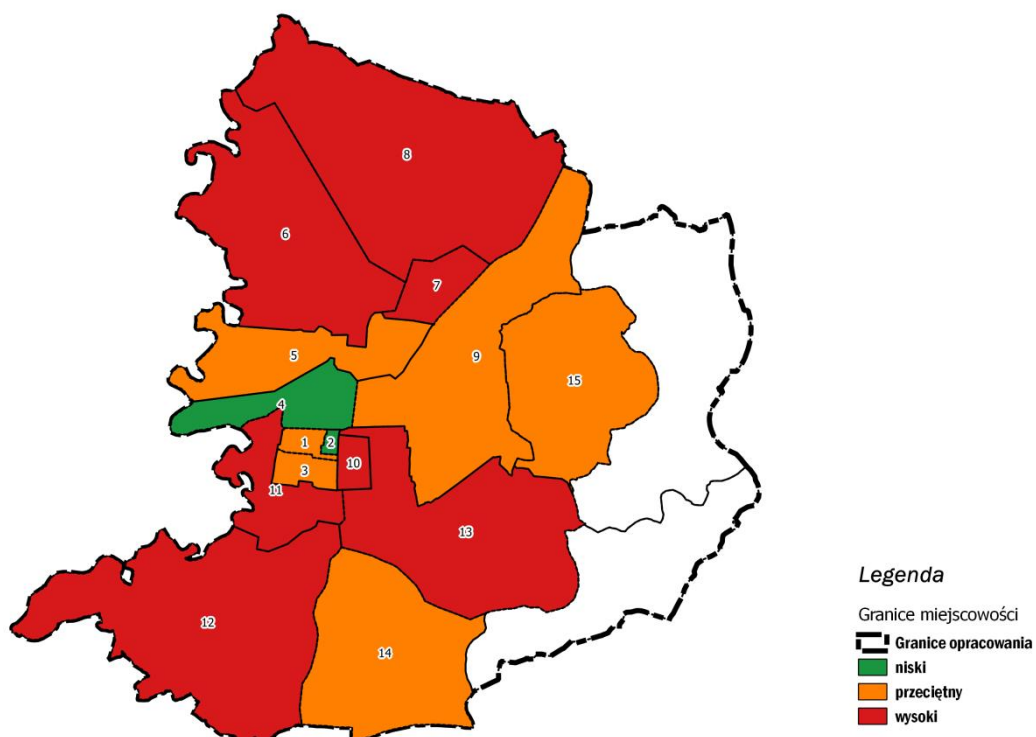
nr obszaru	CZYNNIKI TECHNICZNE		ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH
	Kanalizacja sanitarna	poziom degradacji dróg	
1	TAK	P	0
2	TAK	N	0
3	TAK	P	0
4	TAK	N	0
5	TAK	P	0
6	NIE	W	2
7	TAK	W	1
8	TAK	W	1
9	TAK	P	0
10	NIE	W	2
11	NIE	W	2
12	NIE	W	2
13	NIE	W	2
14	NIE	P	1
15	NIE	P	1

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 21 Kumulacja przestrzenna problemów technicznych

Mapa nr 22 Poziom degradacji dróg

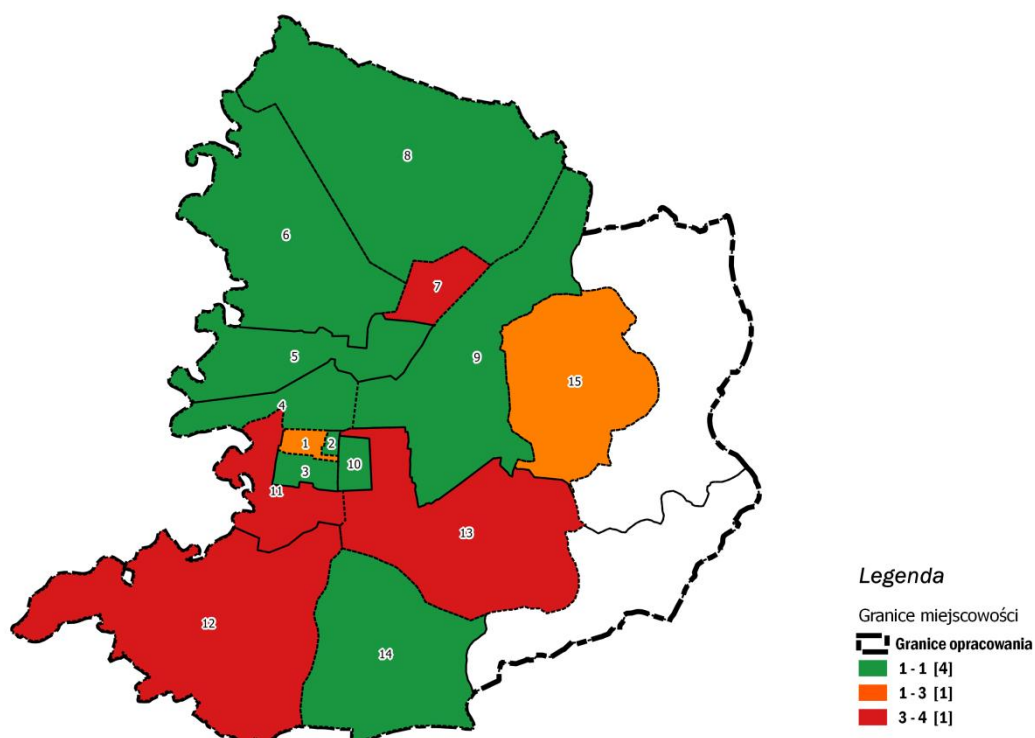
POZOSTAŁE ANALIZOWANE CZYNNIKI – PROBLEMY ŚRODOWISKOWE

Tabela 21 Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

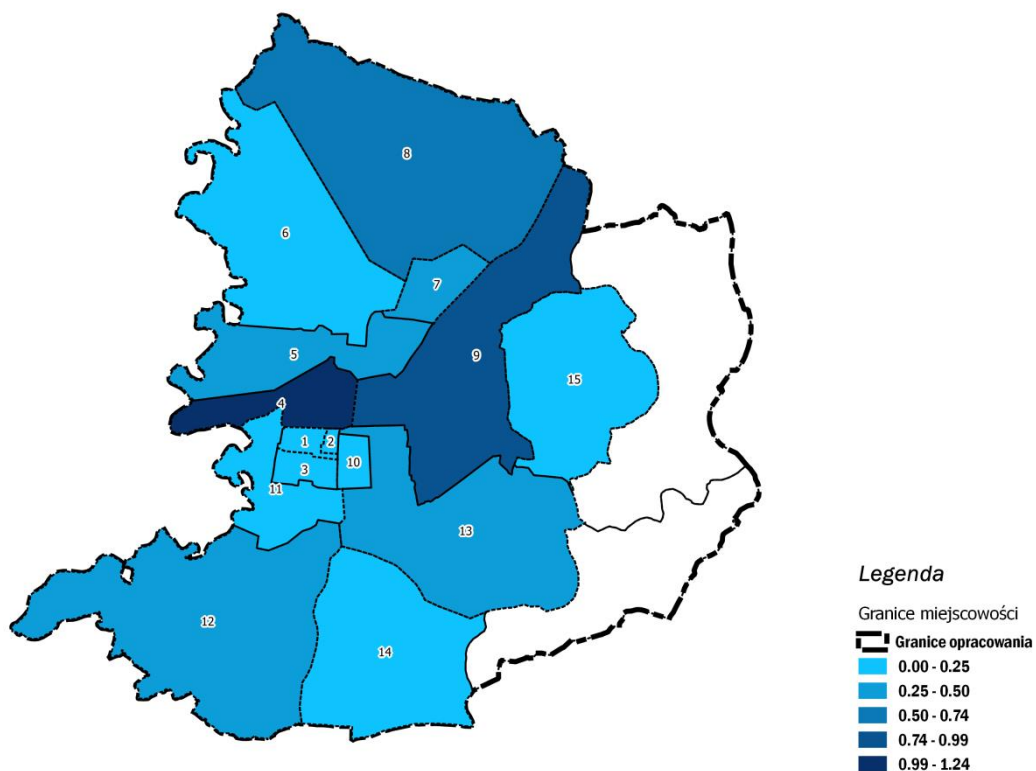
nr obszaru	CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE				ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH
	dzikie wysypiska śmieci w przeliczeniu na 100 mieszkańców	poziom tzw. niskiej emisji	poziom zagrożenia hałasem	poziom degradacji środowiska	
1	0,00	W	W	W	3
2	0,00	N	W	P	1
3	0,00	W	P	P	2
4	1,24	P	W	P	2
5	0,39	P	W	P	2
6	0,09	W	P	P	1
7	0,44	W	W	W	4
8	0,74	W	W	P	3
9	0,81	W	W	P	3
10	0,00	P	W	W	2
11	0,24	W	W	W	4
12	0,34	W	W	W	4
13	0,33	W	W	W	4
14	0,10	W	P	W	2
15	0,18	W	W	W	3

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 23 Kumulacja przestrzenna problemów środowiskowych

Mapa nr 24 Dzikie wysypiska śmieci w przeliczeniu na 100 mieszkańców

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizowanego wykonano syntetyczne zestawienie wskaźników ilustrujących natężenie i koncentrację problemów na obszarze zdegradowanym, w podziale na poszczególne jednostki funkcjonalne.

Tabela 22. Syntetyczne zestawienie wskaźników służących wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

nr obszaru	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH	ILOŚĆ NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH
1	9	0	5	0	3	17
2	3	1	0	0	1	5
3	7	0	2	0	2	11
4	9	1	0	0	2	12
5	3	1	0	0	2	6
6	2	0	2	2	1	7
7	8	0	5	1	4	18
8	0	0	1	1	3	5
9	7	0	2	0	3	12
10	9	2	4	2	2	19
11	1	1	1	2	4	9
12	0	1	1	2	4	8
13	0	1	1	2	4	8
14	0	1	0	1	2	4
15	4	0	3	1	3	11

Źródło: wyniki badań

Mając na uwadze założenie, iż zgodnie z przepisami prawa, rewitalizacją można objąć obszar co najwyżej 20% powierzchni gminy, zamieszkiwany maksymalnie przez 30% ludności wyznaczono obszar rewitalizowany jako teren na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-strukturalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju gminy.

Za obszar rewitalizowany uznano jednostki funkcjonalne (obszary) przedstawione w tabeli 23.

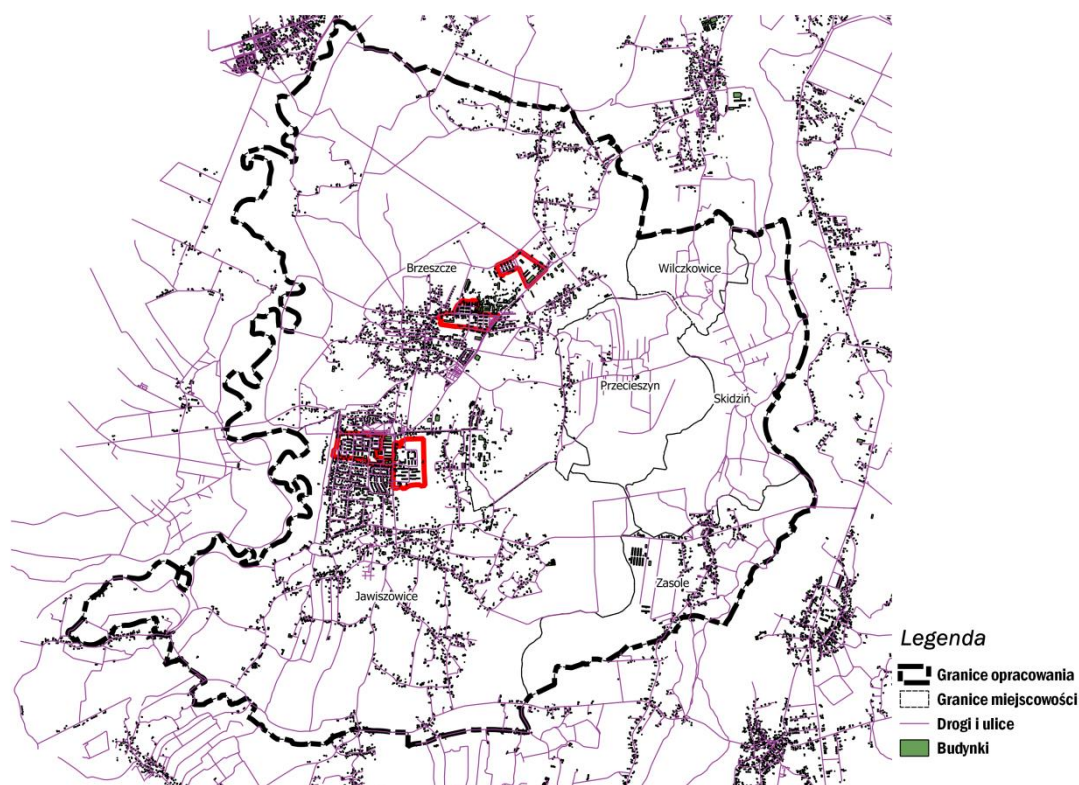
Tabela 23. Wykaz jednostek funkcjonalnych zaliczonych do obszaru rewitalizowanego

Numer obszaru objęty analizą	Obszar w km2	Liczba mieszk.	Łączna liczba zdiagnozowanych problemów
1	0,18	2 988	17
7	0,64	678	18
10	0,28	2 471	19
Razem:	1,1	6 137	
Razem Gmina	46,13	21 227	
% przypadający na obszar rewitalizowany	2,4	28,9	

Obszar rewitalizowany obejmuje powierzchnię 1,1 km² (przyjęto, że obszar nr 7 zostanie objęty częściowo, tzn. objęte rewitalizacją zostaną tereny z przewagą funkcji mieszkaniowych) więc spełniony jest ustawowy wymóg, aby wielkość obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 20% powierzchni gminy. Szacuje się, że obszar wskazany do rewitalizacji zamieszkuje 6137 osób, co stanowi 28,9% populacji gminy. Spełniony jest więc warunek, aby populacja obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców gminy.

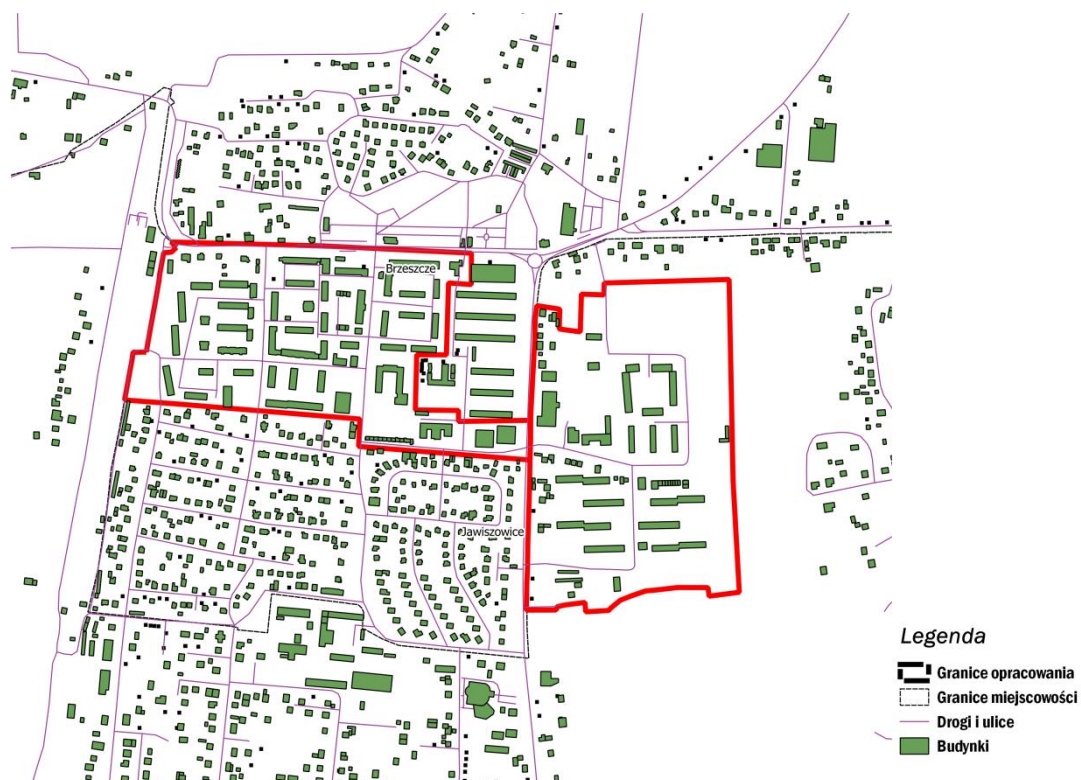
Poniżej zamieszczono mapy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

Mapa nr 25 Obszary rewitalizowane na terenie Gminy Brzeszcze

Źródło: opracowanie własne

Mapa 26 Obszar rewitalizowany na terenie Gminy Brzeszcze (obszar 1 i 10)

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 27 Obszar rewitalizowany na terenie Gminy Brzeszcze (obszar 1 i 10)

Źródło: opracowanie własne

Na potrzeby tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji niezbędne będzie wykonanie szczegółowej inwentaryzacji zasobów społeczności lokalnej obszaru rewitalizowanego, a przede wszystkim wyszczególnienia lokalnych problemów i potencjałów. Umożliwi to zaprojektowanie i podjęcie na obszarze rewitalizowanym skoncentrowanych przestrzennie, kompleksowych i efektywnych działań zmierzających do wyprowadzenia tego terenu ze stanu kryzysowego.

ANEKS – KOREKTA DELIMITACJI OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Podczas spotkania odbywającego się w ramach konsultacji społecznych w dniu 17 czerwca 2016 r. o godz. 17:30 w świetlicy na Osiedlu Paderewskiego w Jawiszowicach zgłoszono jedną uwagę ustną, dotyczącą rozważenia zasadności włączenia do granic obszaru rewitalizowanego dwóch niezamieszkałych obszarów znajdujących się na obszarze zdegradowanym tj.

- 1) Terenu stadionu sportowego w Brzeszczach, zlokalizowanego przy ulicy Ofiar Oświęcimia.
- 2) Terenu Parku Miejskiego w Brzeszczach, zlokalizowanego przy ulicy Dworcowej.

Zgodnie z komentarzem praktycznym Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departament Polityki Przestrzennej, wymóg występowania negatywnych zjawisk społecznych jest niezbędny do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a zatem co do zasady powinien być to obszar zamieszkały. W przypadku dołączenia do wstępnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji terenów niezamieszkałych uznanie ich za obszar rewitalizowany możliwe jest jedynie w przypadku, gdy już na wczesnym etapie rewitalizacji można stwierdzić, iż planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze rewitalizacji.

Argumentem przemawiającym za włączeniem obu obszarów do terenu rewitalizowanego jest ich ścisłe powiązanie funkcjonalne z jakością życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz jakością oferty spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizowanym, jak również z poszerzeniem możliwości aktywizacji mieszkańców oraz integracji społecznej na tym obszarze. Aktualnie na terenie wyznaczonym jako obszar do rewitalizacji, w zdecydowanej większości zabudowanym górnictwem osiedlami mieszkaniowymi istnieje wyraźny niedobór miejsc rekreacji oraz innych miejsc spędzania czasu wolnego co rzutuje negatywnie na możliwości rozwiązania problemów, jakie zostały na tym obszarze zidentyfikowane. Obecni na spotkaniu mieszkańcy podkreślali istotne znaczenie włączenia zarówno parku jak też stadionu miejskiego do obszaru rewitalizowanego. Wobec powyższego, obecni na spotkaniu władze Gminy Brzeszcze reprezentowane przez Burmistrza i Wiceburmistrza zadeklarowały przygotowanie projektów rewitalizacyjnych umożliwiających wykorzystanie potencjału obu obiektów w celu wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Jednocześnie zachęcano innych interesariuszy rewitalizacji m.in. wspólnoty mieszkaniowe, kluby sportowe itp. do zgłaszania innych propozycji projektów obejmujących wskazane obszary, przyczyniających się do rozwiązania problemów społecznych, które tam występują.

Mając na uwadze powyższe, **rozszerzono obszar rewitalizowany** o obiekty wymienione w pkt 1. i 2. co przedstawiono w tabeli 24.

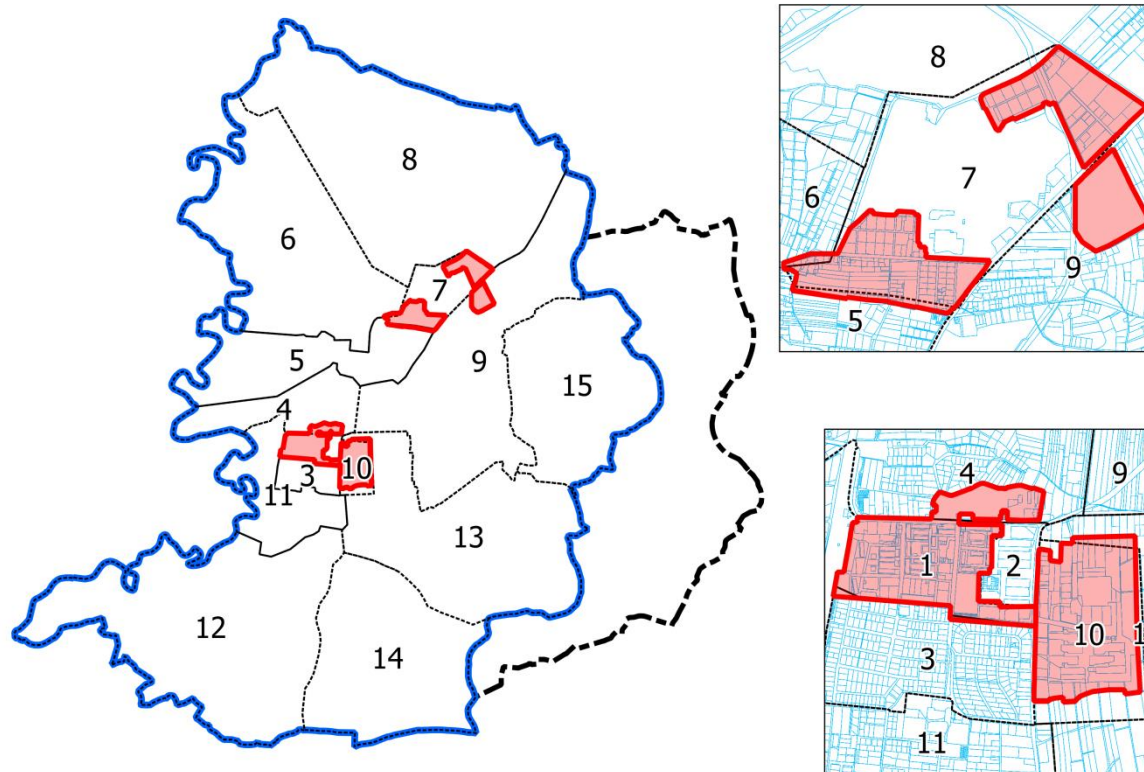
Tabela 24. Wykaz jednostek funkcjonalnych zaliczonych ostatecznie do obszaru rewitalizowanego

Numer obszaru objęty analizą	Obszar w km ²	Liczba mieszk.	Łączna liczba zdiagnozowanych problemów
1	0,18	2 988	17
4 (częściowo – Park Miejski)	0,04	0	-
7	0,64	678	18
9 (częściowo – Stadion Miejski)	0,063	0	-
10	0,28	2 471	19
Razem:	1,203	6 137	
Razem Gmina	46,13	21 227	
% przypadający na obszar rewitalizowany	2,6	28,9	

Obszar rewitalizowany obejmuje powierzchnię 1,203 km² (przyjęto, że obszar nr 7 zostanie objęty częściowo, tzn. objęte rewitalizacją zostaną tereny z przewagą funkcji mieszkaniowych) więc spełniony jest ustawowy wymóg, aby wielkość obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 20% powierzchni gminy. Szacuje się, że obszar wskazany do rewitalizacji zamieszkuje 6137 osób, co stanowi 28,9% populacji gminy. Spełniony jest więc warunek, aby populacja obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców gminy.

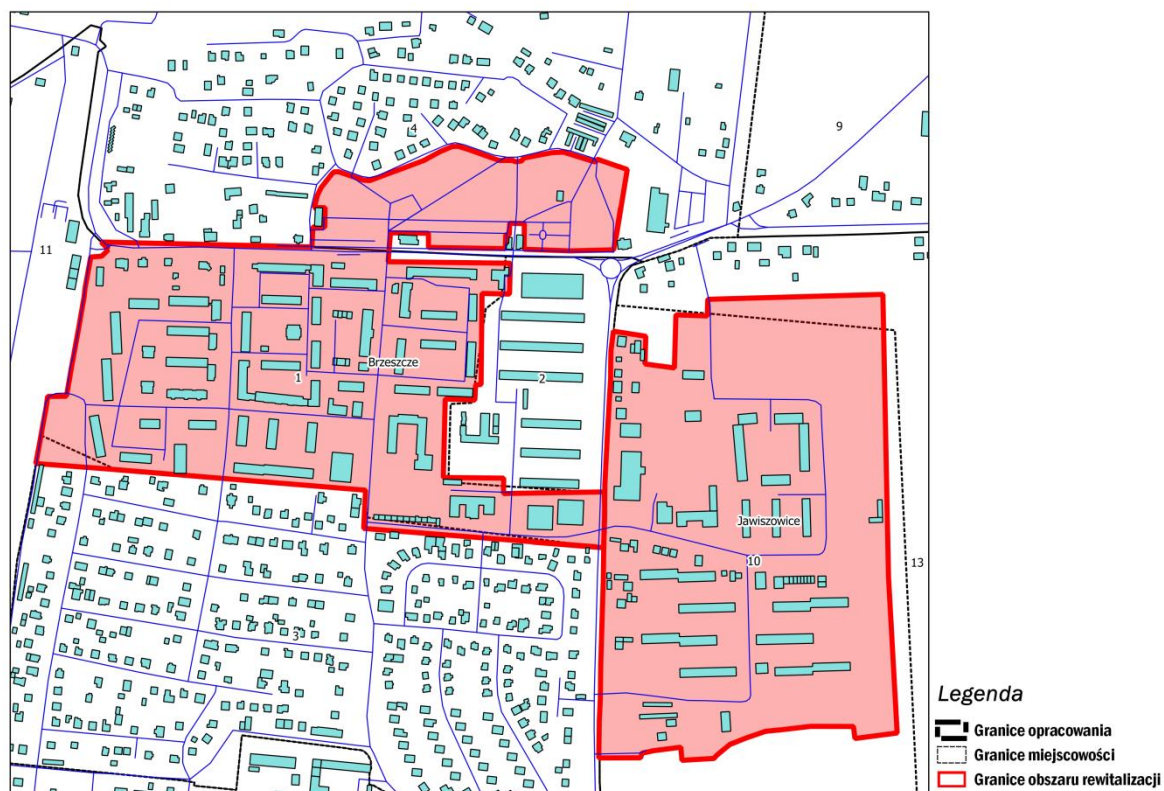
Poniżej zamieszczono mapy obszaru do rewitalizacji.

Mapa nr 28 Obszary rewitalizowane na terenie Gminy Brzeszcze

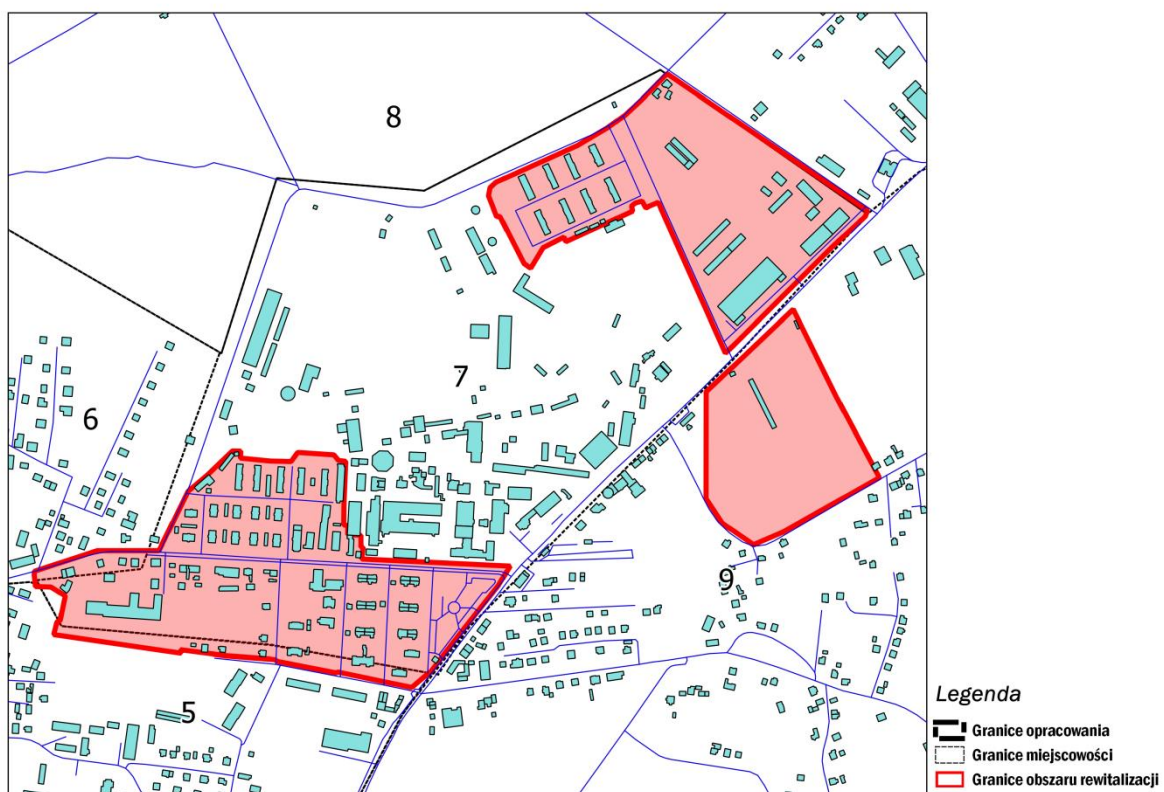
Źródło: opracowanie własne

Mapa 29 Obszar rewitalizowany na terenie Gminy Brzeszcze (obszar 1, 4 i 10)

Źródło: opracowanie własne

Mapa nr 30 Obszar rewitalizowany na terenie Gminy Brzeszcze (obszar 7 i 9)

Źródło: opracowanie własne